Волумен 3

ЕДУКАЦИСКИ ЦЕЛИ ЗА СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈАТА ПО ПРИМАРНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА (СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈА ПО СЕМЕЈНА МЕДИЦИНА)

Вовед

Овој документ се базира на основната рамка за компетенциите на идните специјалисти по примарна здравствена заштита (ПЗЗ) во Македонија. Со цел идниот специјалист по ПЗЗ да биде компетентен во својата работа, неопходно е да има одредено знаење, вештини и ставови. Овој документ ги наведува есенцијалните едукациски цели неопходни за реализирање на обуката и проценката на идните специјалисти по ПЗЗ.

Едукациските цели се поделени во 4 главни подрачја:

Знаење. Во ова подрачје се наведени есенцијалните факти кои специјалистот по ПЗЗ ќе треба да ги знае.

Практични вештини. Овој дел го опишува начинот на апликација на знаењето со цел да се обезбеди ефективна здравствена заштита на пациентите и нивните семејства. Наведени се и практичните вештини кои се неопходни за добивање на релевантни клинички информации.

Комуникациски вештини. Во ова подрачје се наведени основните вештини неопходни за едуцирање и доставување на важните информациии до пациентите и нивните семејства, а со цел да им се овозможи да го сменат своето однесување и навики и да го разберат планот за нивната здравствена нега. Наведени се и начините за размена на јасни информации со другите колеги.

Ставови. Опишани се основните ставови и однесувањето на специјалистите по ПЗЗ во подрачјата кои се однесуваат на здравствената заштита вклучувајќи ја и самосвеста на докторите.

Во тек на пишувањето на овој документ авторите се обидоа едукациските цели да се релевантни и реално остварливи во рамките на здравствениот систем на Македонија.

Авторите со задоволство ќе прифатат коментарии и сугестии од колегите кои практицираат во академски, но и во не-академски установи од примарната и секундарната здравствена заштита. Ова е од извонредна важност со цел овој едукациски курикулум да заживее во пракса.

СОДРЖИНА

ВОВЕД **2**

1 РАЗВОЈ НА ЧОВЕКОТ **11**

1.1 ПЛАНИРАЊЕ НА СЕМЕЈСТВОТО 11

1.2 ИНФЕРТИЛНОСТ 12

1.3 БРЕМЕНОСТ 13

1.4 ЕКТОПИЧНА БРЕМЕНОСТ 14

1.5 ПУЕРПЕРИУМ 15

1.6 МЕНСТРУАЛНИ ПРОБЛЕМИ 16

1.7 ЗДРАВЈЕТО НА ДЕЦАТА(ОПШТИ ПРИНЦИПИ) 17

1.8 РАЗВОЈ НА ДЕТЕ 18

1.9 ЧЕСТИ КОНГЕНИТАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ГЕНЕТСКО СОВЕТУВАЊЕ 19

1.10 ЗЛОУПОТРЕБА НА ДЕТЕТО - ФИЗИЧКА И СЕКСУАЛНА ЗЛОУПОТРЕБА 20

1.11 ПРОБЛЕМИ ВО ОДНЕСУВАЊЕТО 21

1.12 АДОЛЕСЦЕНЦИЈА/ПУБЕРТЕТ 22

1.13 МЕНОПАУЗА 23

1.14 ГЕРИЈАТРИЈА 24

1.15 РЕСУРСИ 25

1.16 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗДРАВЈЕТО / СКРИНИНГ 26

1.17 ПАЛИЈАТИВНА-ТЕРМИНАЛНА НЕГА 27

1.18 ИСХРАНА 28
1.19 МЕНТАЛНО ЗДРАВЈЕ - ОПШТИ ПРИНЦИПИ 29
1.20 МАЈОРНИ ПСИХОЗИ 30
1.21 НЕУРОЗИ 31
1.22 КОГНИТИВНИ НАРУШУВАЊА 31
1.23 АЛКОХОЛ И БОЛЕСТИ НА ЗАВИСНОСТ 32
1.24 ПСИХОСЕКСУАЛНИ ПРОБЛЕМИ 33
2 ЧЕСТИ АКУТНИ ЗАБОЛУВАЊА И УРГЕНТНИ СОСТОЈБИ 35
2.1 КОЛАБИРАН ПАЦИЕНТ/ ГУБИТОК НА СВЕСТ 35
2.2 АНАФИЛАКСА 36
2.3 ПОГОЛЕМА ТРАУМА 37
2.4 ТРАУМА НА ГЛАВА 38
2.5 ЛАЦЕРАЦИИ 39
2.6 ТЕШКИ ИЗГОРЕНИЦИ 40
2.7 МАНИФЕСТНО ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНО КРВАРЕЊЕ 41
2.8 АБДОМИНАЛНА БОЛКА 42
2.9 ИНГЕСТИЈА НА ТУЃО ТЕЛО 43
2.10 ТРАУМА НА ОКО 44
2.11 АКУТНО НАРУШУВАЊЕ НА ВИДОТ 45
2.12 ОРБИТАЛЕН ЦЕЛУЛИТ 46
2.13 АКУТНА ДИСПНЕЈА 47

2.14 ГУШЕЊЕ - ТУЃО ТЕЛО 48
2.15 АКУТНА РЕТЕНЦИЈА НА УРИНА 49
2.16 АКУТЕН СКРОТУМ 50
2.17 ТРУЕЊА 51
2.18 ЕЛЕКТРИЧНИ ПОВРЕДИ 52
2.19 КАСНУВАЊА (РАНИ/ОТРОВИ) 53
2.20 ЕПИСТАКСА 54
2.21 ИСЧАШУВАЊЕ/ИСТЕГНУВАЊЕ 55
2.22 ФРАКТУРИ И ДИСЛОКАЦИИ 56
2.23 АКУТЕН ОТЕЧЕН ЗГЛОБ 57
2.24 ТУЃИ ТЕЛА (СПЕЦИЈАЛНИ ЛОКАЛИЗАЦИИ) 58
2.25 МОЗОЧЕН УДАР И ТРАНЗИТОРНА ИСХЕМИЧНА АТАКА (ТИА) 59
2.26 КОНВУЛЗИИ ..... **Еррор! Боокмарк нот дефинед.**
2.27 ГРАДНА БОЛКА 61
2.28 СМРТ 62
3 ЧЕСТИ АКУТНИ ЗАБОЛУВАЊА,ЧЕСТИ ПРОБЛЕМИ 63
3.1 АКУТНО БОЛНО БЕБЕ 63
3.2 КОНВУЛЗИИ 64
3.3 АНАЕМИЈА 65
3.4 ЛЅМФАДЕНОПАТИЈА 66
3.5 ДИСПЕПСИЈА 67
3.6 ДИСФАГИЈА 68

3.7 КОНСТИПАЦИЈА/ФЕКАЛЕН ЗАСТОЈ 69
3.8 ЖОЛЧНИ КАМЕЊА 75
3.9 СИНДРОМ НА ИРИТАБИЛЕН КОЛОН 76
3.10 ХЕМОРОИДИ 72
3.11 ЖОЛТИЦА 78
3.12 ХЕРНИИ 74
3.13 ПРОБЛЕМИ СО ПРОСТАТАТА 75
3.14 ДОЛНОГРБНА БОЛКА 81
3.15 БЛЕФАРИТИС/КОНЈУКТИВИТИС 77
3.16 ЦРВЕНО ОКО 83
3.17 КАТАРАКТА 79
3.18 ХЕМАТУРИЈА 80
3.19 УРИНАРНА ИНКОНТИНЕНЦИЈА 81
3.20 ЕДЕМИ 82
3.21 УРОЛИТИЈАЗА 83
3.22 ГЛАВОБОЛКА 84
3.23 ТРЕМОР 85
3.24 ПАРАЛИЗИ 86
3.25 МУСКУЛНА СЛАБОСТ 87
3.26 НАРУШУВАЊЕ НА СЕНЗИБИЛИТЕТОТ 93
3.27 ТУМОРИ НА ГРАДА 94
3.28 ВАГИНАЛНО КРВАРЕЊЕ 90

3.29 ХРОНИЧНА БОЛКА 96
4 ЧЕСТИ АКУТНИ ЗАБОЛУВАЊА ИНФЕКТИВНИ ЗАБОЛУВАЊА 92
4.1 ИНФЕКТИВНИ ЗАБОЛУВАЊА - ОПШТИ ПРИНЦИПИ 92
4.2 ВИРУСНИ ИНФЕКЦИИ (инфективни осипи, паротит, инфективна мононуклеоза, etc.) 93
4.3 ДИЈАРЕЈАЛЕН СИНДРОМ 94
4.4 ВИРУСЕН ХЕПАТИТИС 95
4.5 МЕНИНГИТИС 96
4.6 ИНФЕКЦИИ НА РЕСПИРАТОРНИОТ ТРАКТ 97
4.7 ИНФЕКЦИИ НА УРИНАРНИОТ ТРАКТ 98
4.8 ЕПИДИДИМИТИС 99
4.9 КОЖНИ ИНФЕКЦИИ 100
4.10 ТУБЕРКУЛОЗА(ТБЦ) 101
4.11 БРУЦЕЛОЗА 102
4.12 ПАРАЗИТОЗИ 103
4.13 ХЕЛМИНТИЈАЗИ 104
4.14 ХИВ ИНФЕКЦИЈА 105
5 СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ БОЛЕСТИ 105
5.1 Генитален херпес, гонореја, сифилис, хламидија инфекции, трихомонијаза, вагинален исцедок, баланитис, неспецифични уретрити 106
6 ЧЕСТИ АКУТНИ ЗАБОЛУВАЊА КОЖНИ ПРОБЛЕМИ 107
6.1 КОЖНИ ПРОБЛЕМИ - ОПШТИ ПРИНЦИПИ 107
6.2 КОЖНИ ТУМОРИ 108

6.3 УРГЕНТНИ СОСТОЈБИ ВО ДЕРМАТОЛОГИЈАТА 109
6.4 ЕКЦЕМ 110
6.5 ПСОРИЈАЗА 111
6.6 УЛЦЕРАЦИИ/УЛКУСИ НА НОЗЕТЕ 112
6.7 БУЛОЗНИ ДЕРМАТОЗИ 119
6.8 ДРУГИ ЧЕСТИ КОЖНИ ПРОБЛЕМИ 120
7 ХРОНИЧНИ БОЛЕСИИ, ПРОГРАМИ ЗА СКРИНИНГ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗДЕАВЈЕТО 115
7.1 АСТМА 115
7.2 АЛЕРГИСКИ РИНИТ 116
7.3 ХРОНИЧНА ОБСТРУКТИВНА БЕЛОДРОБНА БОЛЕСТ 117
7.4 ДИЈАБЕТЕС МЕЛИТУС (ДМ) 118
7.5 КОРОНАРНА АРТЕРИСКА БОЛЕСТ 119
7.6 ХИПЕРТЕНЗИЈА 120
7.7 ХИПЕРЛИПИДЕМИЈА 121
7.8 СРЦЕВА СЛАБОСТ 122
7.9 АРИТМИИ 130
7.10 ПЕРИФЕРНИ АРТЕРИСКИ НАРУШУВАЊА 124
7.11 ПЕРИФЕРНИ ВЕНСКИ НАРУШУВАЊА 125
7.12 РЕУМАТИЗАМ НА МЕКИТЕ ТКАЕЊА, ФИБРОМИЈАЛГИЈА И ПОСТВИРУСЕН СИНДРОМ НА ЗАМОР 133
7.13 ИНФЛАМАТОРЕН АРТРИТИС, РЕУМАТОИДЕН АРТРИТ И ГИХТ 127
7.14 ОСТЕОАРТРИТИС 128
7.15 ДРУГИ БОЛЕСТИ НА СВРЗНОТО ТКАЕЊЕ (СЛЕ, СС, ДЕРМАТОМИОЗИТ) 129

7.16 БУБРЕЖНА СЛАБОСТ 137
7.17 БОЛЕСТИ НА ТИРОИДНАТА ЖЛЕЗДА 138
7.18 ОСТЕОПОРОЗА 132
7.19 ЕПИЛЕПСИЈА 133
8 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗДРАВЈЕТО И СКРИНИНГ 141
9 РАЦИОНАЛНО ПРЕПИШУВАЊЕ ..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.
10 КОНТИНУИРАН ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ 144
10.1 ЕДУКАЦИСКИ МЕТОДИ ..... **Error! Bookmark not defined.**
10.2 РЕВИЗИЈА НА КВАЛИТЕТОТ НА РАБОТАТА ..... **Error! Bookmark not defined.**
10.3 ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА И МЕДИЦИНА БАЗИРАНА НА ДОКАЗИ(МБД) 139
10.4 КЛИНИЧКО УПРАВУВАЊЕ 139
11 МАНАЏМЕНТ 139
11.1 БАЗИЧЕН МЕНАЏМЕНТ 139
11.2 ФИНАНСИСКИ МЕНАЏМЕНТ ..... **Error! Bookmark not defined.**
11.3 ОРГАНИЗАЦИЈА НА ВРЕМЕТО ..... **Error! Bookmark not defined.**
11.4 ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЛУЃЕТО ..... **Error! Bookmark not defined.**
12 МЕДИЦИНСКА ЕТИКА ..... ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.

Copyright © 2001 BIS Healthcare Group, All Rights Reserved

Report No 21337/3/ Revision 2.4

11 November 2001

Подготвено од:

Др Катарина Станкова

Др Катерина Ставрић

Др Мартин Ивановски

Др Сузана Николовска

Др Зоран Стојановски

Dr Heather Suckling Foreign Consultant (BIS Healthcare Group)

1 РАЗВОЈ НА ЧОВЕКОТ

1.1 ПЛАНИРАЊЕ НА СЕМЕЈСТВОТО

1.1.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Достапните контрацептивни методи
- Индикациите и контраиндикациите за различните групи на пациенти
- Можните компликации
- Протоколите за мониторирање на пациентите

1.1.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза
- Направи вагинален преглед
- Направи план за водење на пациентот
- Постави дијафрагма
- Постави спирала

1.1.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Даде објаснување на пациентот/парот за природата и важноста на контрацепцијата
- Се договара со пациентот/парот при изборот на најадекватен контрацептивен метод
- Го информира пациентот/парот за правилната употреба на контрацепцијата и да следи дали го разбрал/ле дадените информации
- Ги открива ставовите и верувањата на пациентот

1.1.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Принципите на доверливост, приватност
- Ставовите и верувањата на пациентот
- Потребата да го упати пациентот/парот кај колега ако контрацепцијата е против неговите лични уверувања

1.2 ИНФЕРТИЛНОСТ

1.2.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Најчестите физички и психички причини за инфертилност
- Достапните иследувања и тераписки можности
- Индикациите и контраиндикациите за различните иследувања
- Критериумите за упатување на специјалист

1.2.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Направи вагинален преглед
- Интерпретира основни иследувања како на пример, спермограм и хормонски профил
- Земе соодветна анамнеза
- Направи план за водење на пациентот

1.2.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Даде објаснување на пациентот/парот за нормалниот процес на концепција, за планот за водење и за тераписките можности на инфертилноста

1.2.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Психосоцијалните аспекти на проблемот и нивното влијание на парот, роднините и нивниот професионален живот.

1.3 БРЕМЕНОСТ

1.3.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Знаците за дијагноза на бременоста
- Критериумите за упат на специјалист според важечките протоколи
- Најчестите компликации на бременоста
- Индикациите за пренатална дијагноза

1.3.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Направи вагинален преглед
- Направи иницијална проценка на бременоста и да ги идентификува обстетриските ризици
- Направи план за водење на пациентката, односно за пренатално згрижување при нормална бременост
- Ги детектира феталните тонови
- Ги препознае евентуалните абнормалности при бременоста
- Го препознае почетокот на породувањето
- Препознае појава на руптура на мембрани
- Интерпретира резултати од пренаталната дијагноза

1.3.3. Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја советува пациентката за здрав начин на живот
- Го објасни планот за водење на пациентката
- Ја советува пациентката за бременоста

1.3.4. Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Потребите на целото семејство
- Психосоцијалните аспекти на бременоста
- Фактот дека бременоста е нормален физиолошки процес

1.4 ЕКТОПИЧНА БРЕМЕНОСТ

1.4.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе симптомите и знаците на ектопичната бременост
- Разликува ектопичната бременост од другите состојби
- Наведе факторите кои го зголемуваат ризикот од ектопична бременост

1.4.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза
- Да го процени ризикот
- Изведе брз тест на бременост
- Направи план за водење на пациентката земајќи ја предвид можноста за постоење на ектопична бременост

1.4.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со пациентката
- Ги објасни можните компликации на пациентката

1.4.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Вознемиреноста на пациентката
- Можноста за постоење на ектопична бременост

1.5 ПУЕРПЕРИУМ

1.5.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Најчестите абнормалности во пуерпериумот
- Дијагностичките критериуми за постпартална депресија

1.5.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Ги препознае отстапувањата од нормалниот пуерпериум
- Ја открие постпарталната депресија
- Направи вагинален преглед и преглед на дојките

1.5.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Едуцира и информира пациентката за нормалниот пурпериум и компликациите во пуерпериумот на пр. постпарталната депресија

1.5.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Предностите од доењето и индивидуалниот избор на пациентката
- Важноста на постпарталната депресија
- Психосоцијалните аспекти на пуерпериумот

1.6 МЕНСТРУАЛНИ ПРОБЛЕМИ

1.6.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Најчестите менструални проблеми
- Критериумите за упатување на специјалист

1.6.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза
- Направи вагинален преглед
- Направи план за водење на пациентката

1.6.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Даде објаснување за важноста на третманот и следењето на пациентката доколку е потребно

1.6.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Психосоцијалните аспекти на проблемот

1.7 ЗДРАВЈЕТО НА ДЕЦАТА (ОПШТИ ПРИНЦИПИ)

1.7.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Карактеристиките на нормалниот раст и развој на детето
- Критериумите за упатување на специјалист
- Важечката легислатива за здравствената заштита на децата
- Достапните служби кои имаат улога во здравствената заштита на децата

1.7.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Земе анамнеза соодветна на возраста на детето која ќе содржи податоци за начинот на исхраната, развојот, имунизацијата и социјалните и фамилијарните околности
- Направи физикален преглед прилагоден на возраста на детето и неговата здравствена состојба
- Направи разлика помеѓу нормалните и патолошките физикални знаци
- Ги препознае важните заболувања кај децата за кои е потребно упатување до специјалист
- Ги дијагностицира најчестите проблеми кај децата и да направи план за водење на тие деца
- Препишува безбедна и соодветна терапија за децата

1.7.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Основа однос на взаемна доверба и одговорност со детето и фамилијата
- Комуницира ефективно со фамилијата
- Промовира активно учество на фамилијата при водење на болното дете
- Ги објасни на јасен и разбирлив начин проблемите и планот за водење на болеста како на родителите, така и на детето

1.7.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Вознемиреноста на родителите, нивните очекувања и фрустрации, како и стресот
- Влијанието како на психосоцијалните така и на биолошките фактори при проценката и изготвувањетио на планот за водење на детето
- Ограничувањето на докторот во ПЗЗ и потребата за упатување на специјалист
- Важноста на континуитетот во превенцијата на заболувањата
- Вулнерабилноста на децата која понекогаш побарува посебно внимание, консултација и упатување на специјалист
- Важноста за одбегнивање на непотребните иследувања и хоспитализација

1.8 РАЗВОЈ НА ДЕТЕ

1.8.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Карактеристиките на нормалниот раст и развој на детето
- Важечките препорачани скрининг програми наменети за децата
- Честите и важните причини за успорениот развој кај детето
- Критериумите за упатување на специјалист

1.8.2 Практични вештини

Докторот ќе може:

- Да ги препознае нормалните варијации и отстапувања во развојот
- Да ги препознае генетските, психолошките физичките и факторите на околината кои влијаат на развојот на детето
- Да ги препознае честите отстапувања и да продуцира план за водење на тие деца
- Рано да ги препознае и да ги упати на специјалист следните состојби: емоционална депривација, мал и голем раст, ненапредување, заостанување во развојот
- Да направи скрининг на развојот на детето во кој е вклучена проценка на видот и слухот во согласност со стандардните протоколи
- Точно да ги измери: висината, должината, тежината и циркумференцијата на главата
- Да ги користи и интерпретира стандардните криви на раст
- Да направи преглед за откривање на ектопични тестиси
- Да направи преглед на колкови
- Да направи скрининг за сколиоза

1.8.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Земе фамилијарна анамнеза и да конструира фамилијарно дрво

1.8.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Влијанието на нормалните биолошки отстапувања во растот и развојот кои може да го загрижуваат пациентот/фамилијата

1.9 ЧЕСТИ КОНГЕНИТАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ГЕНЕТСКО СОВЕТУВАЊЕ

1.9.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Клиничките знаци на најчестите генетски болести и конгенитални дефекти
- Базичните принципи на генетското советување
- Начините на наследување на честите и клинички значајните генетски болести и влијанието на средината на мултифакториелното наследување
- Критериумите за упатување на специјалист со цел да се постави генетската дијагноза и за генетско советување

1.9.2 Практични вештини

Докторот ќе може:

- Рано да ги препознае пореметувањата
- Да ги препознае клиничките знаци на најчестите генетски пореметувања (Down sy, аномалии на секс хромозомите) и конгениталните аномалии

1.9.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може:

- Да направи базично генетско советување (превенција на конгенитални абнормалности, фактори на ризик во тек на бременоста)
- На родителите да им ги објасни понатамошните иследувања

1.9.4 Ставови

Докторот ќе го земе предвид:

- Влијанието на генетските заболувања на фамилијата

1.10 ЗЛОУПОТРЕБА НА ДЕТЕТО - ФИЗИЧКА И СЕКСУАЛНА

1.10.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе критериумите за поставување на сомнение за злоупотреба на дете
- Наведе последиците од злоупотребата за детето и фамилијата
- Наведе принципите за водење на детето: мултидисциплинарен пристап
- Наведе важечките законски процедури за заштита на детето

1.10.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Ги идентификува семејствата каде постои ризик за злоупотреба на детето
- Ги препознае клиничките знаци на злоупотребата: запоставување, физичка, емоционална, сексуална и едукациска злоупотреба
- Земе соодветна анамнеза и да направи физикален преглед
- Направи план за водење на детето

1.10.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира со други професионалци кои се занимаваат со проблемот на злоупотреба на децата
- Комуницира чувствително со децата и фамилиите

1.10.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Влијанието на злоупотребата на детето врз семејството и општеството
- Потребата од помош неопходна детето да се вклопи во општеството
- Важноста од мултидисциплинарниот пристап
- Отпорот на детето и семејството да дадат информации

1.11 ПРОБЛЕМИ ВО ОНЕСУВАЊЕТО

1.11.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Нормалниот развој во однесувањето и емоционалниот развој
- Честите емоционални проблеми и проблеми во однесувањето кои се јавуваат во различните возрасти на детето
- Критериумите за упатување на специјалист

1.11.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Го одреди когнитивниот статус соодветно на возраста на детето (до возраст од две години)
- Направи проценка на менталниот статус соодветно на возраста на детето
- Направи разлика помеѓу нормалното и патолошкото однесување
- Препознае најчестите проблеми во однесувањето
- Развие лична стратегија за решавање на психосоцијалните проблеми во рамките на консултацијата на докторот во ПЗЗ
- Ги идентификува психосоматските проблеми: соматизација (рекурентна абдоминална болка, повраќање, главоболка, болка во екстремитети).
- Ги препознае честите проблеми во однесувањето: плачливо бебе, лоши навики на спиење, тикови, енуреза, енкопреза, фобија од училиште, проблеми на адолесценцијата
- Ги препознае честите психолошки проблеми и да го упати детето кај специјалист (синдром на хиперактивно дете,, депресија)

1.11.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Соработува со другите професии кои се грижат за здравјето на детето
- Го процени влијанието на психосоцијалните фактори врз честите педијатриски проблеми
- Ја вклучи фамилијата при земањето на анамнеза
- Да ги објасни едноставните техники на бихејвиорал терапијата

1.11.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Влијанието на однесувањето на докторот со детето и/или родителите врз успехот или неуспехот на консултацијата и врз решавањето на проблемот
- Влијанието на фамилијарните фактори врз терапијата и врз појавата на психопатологијата кај детето

1.12 АДОЛЕСЦЕНЦИЈА/ПУБЕРТЕТ

1.12.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Нормалните физички, физиолошки, психолошки и социјални промени асоцирани со пубертетот и адолесценцијата
- Важечките закони кои се однесуваат на грижата за адолесцентите

1.12.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза и анамнеза за сексуалниот живот на адолесцентот
- Направи специфичен клинички преглед со кој ќе го процени физичкиот, психолошкиот и социјалниот раст и развој на адолесцентот
- Ги идентификува стадиумите на пубертетот
- Направи скрининг според важечките протоколи
- Ги разликува нормалните варијации од патолошкиот развој

1.12.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може:

- Ефективно да комуницира со адолесцентот во контекс на неговата фамилија и општеството (да соработува со родителите, роднините, другарите, наставниците и други)
- Го едуцира пациентот и да го советува за здрав начин на живот
- Обезбеди сексуално образование

1.12.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Принципот на доверливост во релацијата доктор-адолесцентен пациент
- Специјалните здравствени потреби на адолесцентот
- Преокупираноста на адолесцентот со неговиот надворешен изглед и тело
- Важноста на притисокот и мислењето на другарите врз адолесцентот
- Сексуалноста кај адолесцентот вклучувајќи ги прашањата од физичката, психолошката, моралната, бисексуалната хомосексуалната и половата сфера
- Влијанието на адолесцентниот период врз здравјето и болестите
- Генерацискиот јаз

1.13 МЕНОПАУЗА

1.13.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Најчестите симптоми во менопаузата
- Достапната хормонска заместителна терапија (ХЗТ), предностите и слабостите на ХЗТ, индикациите и контраиндикациите за ХЗТ

1.13.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза
- Направи вагинален преглед
- Базичните иследувања и иследувањата при мониторингот на пациентката
- Ги интерпретира дијагностичките тестови на крвта
- Направи план за водење на пациентката
- Одбере соодветна ХЗТ за пациентката

1.13.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја советува пациентката за здрав начин на живот

1.13.4 Ставови

Доцторот ќе ги земе предвид:

- Психосоцијалните аспекти на проблемот

1.14 ГЕРИЈАТРИЈА

1.14.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Опише знаците на нормалниот процес на стареење
- Наведе проблемите на полипрагмазијата
- Наведе специфичностите на медикаментозниот третман кај повозрасните пациенти

1.14.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Ги открие проблемите со земање на соодветна анамнеза и клинички преглед врзани со следните подрачја: исхрана/усна празнина, подвижност, малнутриција, сетила (вид, слух), инконтиненција
- Земе проширена анамнеза земајќи ги предвид психолошките и социјалните аспекти и фармаколошка анамнеза
- Направи преглед на менталниот статус на пациентот
- Направи разлика помеѓу нормалните и патолошките знаци кај повозрасните пациенти
- Препишува лекови во форма која одговара на повозрасниот пациент
- Ја препознае комплексноста на презентацијата на болестите кај повозрасните пациенти
- Ги идентификува и препознае знаците на физичка и ментална злоупотреба
- Направи соодветен план за водење на пациентот и план за иследувања кој ги зема во предвид трошковно-ефикасно и risk- benefit

1.14.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може:

- Соодветно да го адаптира својот стил на комуникација на повозрасниот пациент
- Ефективно да комуницира со фамилијата на пациентот
- Ефективно да комуницира со мултидисциплинарниот тим

1.14.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Комплексноста при презентација на проблемите кај повозрасните пациенти
- Високата инциденца на јатрогените болести
- Потребата од сочувствување и објективност
- Потребата да се задржи достоинството и независноста на пациентот
- Стресовите на пациентот и фамилијата и ефектите кои тие ги имаат врз нивното однесување

1.15 РЕСУРСИ

1.15.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Службите и институциите кои се на располагање
- Механизмите за понатамошно проследување на пациентот до тие служби и институции

1.15.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Го советува пациентот за користење на службите кои се на располагање
- Го испрати пациентот доколку е потребно (неопходно) до службите или институциите
- Ја пополни потребната документација/формулар
- Направи проценка на потребите на пациентот во согласност со препознаените психолошки, физишки и социјални проблеми

1.15.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може:

- Ефективно да комуницира со пациентот, роднините и мултидисциплинарниот тим

1.15.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвд:

- Мултидисциплинарниот пристап
- Потребата грижата за пациентот да ја подели со фамилијата и другите професионалци

1.16 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗДРАВЈЕТО/СКРИНИНГ

1.16.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наброи препорачаните скрининг програми за повозрасната популација

1.16.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Направи регуларна проверка на: висината, тежината, шеќерот во мочката, крвниот притисок, видот, слухот

1.16.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го советува пациентот за водење на здрав живот

1.16.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Можноста консултацијата да ја искористи за промоција на здравјето кај повозрасните пациенти
- Важноста на промоцијата на здравје кај повозрасната популација

1.17 ПАЛИЈАТИВНА-ТЕРМИНАЛНА НЕГА

1.17.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за најчестите симптоми во палијативната-терминалната нега, како на пр. диспнеа, гадење и повраќање, констипација, хиперкалцемија
- Психосоцијалните фактори кои се асоцирани со палијативната-терминалната нега
- Видовите на психолошки одговор при соопштувањето на лошите вести или при умирањето
- Расположливите симптоматски фармаколошки и нефармаколошки третмани
- Критериумите за упатување на специјалист
- Важечката законска регулатива за давањето на информации на пациентот и фамилијата

1.17.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Избере соодветни иследувања за да ја пронајде причината за појава на симптомите
- Ги препознае асоцираната загриженост и депресија
- Го процени квалитетот на животот користејќи ги принципите на пристап кон пациент во центар
- Направи план за водење на пациентот (итен и долгорочен)
- Ги препознае знаците на булбарна парализа и да постави назогастрична сонда

1.17.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му објасни на пациентот и фамилијата за природата на заболувањето, водењето, терапијата и следењето на болеста
- Ги открива ставовите и верувањата на пациентот со цел да ги идентификува и менува погрешните начини на кои пациентот се справува со својот проблем
- Ги соопшти лошите вести користејќи емпатиски пристап
- Комуницира ефективно со фамилјата да ги намалува несогласувањата, во согласност со легислативата
- Комуницира ефективно со мултидисциплинарниот тим

1.17.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Ограничувањата на докторот во рамките на ПЗЗ, како технички, така и психолошки
- Психосоцијалното влијание врз пациентот и фамилијата
- Деморализирачките аспекти кога се третираат пациенти во терминална фаза, а при тоа да се задржи оптимизмот
- Целта на палијативната нега која е да се обезбеди најдобар можен квалитет на живот, што можеби е понекогаш во спротивност со квантитетот на животот (должината на животниот век)

1.18 ИСХРАНА

1.18.1 Знање

Докторот ќе може да ги наведе:

- Нутрициските потреби за различните возрасни групи
- Улогата на исхраната во третманот и превенцијата на заболувањата
- Најчестите нутриционални пореметувања, нивните знаци и симптоми
- Плановите за водење на пациентите со нутрициски пореметувања
- Критериумите за упатување на специјалист
- Принципите на модификација во исхраната кои се користат во третманот на системските болсти
- Принципите на здрава исхрана и на разумно намалување на тежината

1.18.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Направи проценка на состојбата на исхранетост и хидрација
- Направи соодветни иследувања (да испрати за соодветни лабораториски тестови кои се користат во откривање на нутрициските дефицити)
- Направи и имплементира план за водење на пациентот вклучувајќи ја сумплементационата терапија
- Ги следи соодветните протоколи за заедничка грижа на пациентот
- Ги препознае и соодветно да ги упати на специјалист пациентите со нутрициски пореметувања
- Направи соодветна модификација на исхраната во третманот на хроничните болести
- Ги препознае основните придружни фактори кај дебелината
- Пресмета индексот на телесна маса и да ја користи табелата за БМИ
- Одреди факторите на ризик кај дебелината

1.18.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ги советува пациентите и фамилиите за посебните нутрициски потреби за различните возрасни групи и за улогата на дието во превенирање на болестите
- Ги едуцира пациентите
- Ги советува пациентите и фамилиите за посебните нутрициски потреби соодветни на нивното заболување
- Ги советува пациентите за примена на безбедна дијета и режим за намалување на телесната тежина нагласувајќи ја користа за здравствената состојба на пациентот

1.18.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Психосоцијалните и економските фактори кои играат важна улога како во состојбите на ексцеси во исхраната, така и при нутрициските дефициенции
- Потешкотиите на пациентот да ги следи советите за промена на стилот на животот
- Можноста за појава на алергии и интолеранција на храна

1.19 МЕНТАЛНО ЗДРАВЈЕ-ОПШТИ ПРИНЦИПИ

1.19.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Причините за психолошкиот стрес кои се среќаваат во ПЗЗ
- Нормалните психолошки реакции на животните настани
- Наведе дијагностичките критериуми за честите и мајорните ментални здравствени проблеми (ICD 10 ICPS)
- Наведе ризик факторите за самоубиство
- Наведе важечките препорачани третмани (фармаколошки и нефармаколошки)
- Наведе важечките законски прописи
- Наведе критериумите за оценка на работната способност

1.19.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Направи преглед на менталниот статус на пациентот вклушувајќи ја и проценката за ризикот од самоубиство
- Направи фокусиран неуролошки преглед
- Прави разлика помеѓу психолошкиот стрес и психијатриските болести
- Иницијално да го третира пациентот во случај на итна акутна психотишна состојба
- Направи план за водење на пациентот земајќи ги предвид принципите на рационално препишување и желбите на пациентот

1.19.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Демонстрира емпатиски пристап, како и проценка на ризикот од самоубиство
- Ја објасни на пациентот и на роднините природата на болеста, планот за водење на пациентот (вклучувајќи го и медикаментозниот третман) и следењето на болеста
- Комуницира ефективно со членовите на мултидисциплинарниот тим, вклучувајќи ги психијатрите
- Одговори убедливо на барањата од пациентите за несоодветно препишување на лекови
- Демонстрира способност да го модифицира несоодветното барање на помош од страна на пациентите

1.19.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Вреднувањето на релацијата со пациентот во контекс на “докторот како лек”
- Потребата од вреднување на другите членови на мултидисциплинарниот тим кои можат да придонесат во проценката и водењето на пациентот
- Социјалните последици и стравови на пациентите, роднините и општеството
- Етничките и културолошките појави на менталните болести

1.20 МАЈОРНИ ПСИХОЗИ

1.20.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Симптомите на влошување и релапс на болеста
- Важечките протоколи за мониторирање на третманот (медикаментите)
- Интеракциите и несаканите дејства од најчесто употребуваните антипсихотични лекови

1.20.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да го:

- Интерпретира и да го направи соодветниот план за водење на пациентот при неговото тераписко мониторирање
- Препознае влошувањето или релапсот на основната болест

1.20.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Разговара со фамилијата со или без присуство на пациентот

1.21 НЕУРОЗИ

(Анксиозност, Неуротска депресија, Панични реакции, Фобии, Дисоцијативни, Конверзивни неурози, Трауматски стрес, Нарушувања на сонот, Психосоматски болести, Хипохондрија)

1.21.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Најчестите неурози кои се среќаваат во ПЗЗ
- Расположливите техники за бихејвиоралните или другите психолошки интервенции
- Алтернативните третмани на бензодијазепините

1.21.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Разликува неуроза од органските болести
- Формулира соодветна дијагноза и да продуцира план за водење на пациентот

1.22 КОГНИТИВНИ ПОРЕМЕТУВАЊА

1.22.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Медицинските и социјалните служби кои се на располагање
- Диференцијалните дијагнози вклучувајќи ги физичките, психолошките и социјалните причини на пореметувањето

1.22.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Го идентификува степенот на когнитивната функција соодветна на возраста на пациентот
- Направи фокусиран неуролошки преглед
- Направи диференцијална дијагноза

1.22.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Даде соодветна информација на роднините на пациентот во однос на прогнозата и водење на пациентот
- Комуницира со другите членови на мултидисциплинарниот тим (психолог)

1.22.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Оптсовареноста на фамилијата со која се соочува фамилијата во грижата за овие пациенти

1.23 АЛКОХОЛ И ЗЛОУПОТРЕБА НА СУПСТАНЦИИ

1.23.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе дијагностичките критериуми
- Наведе физичките, психолошките и социјалните манифестации кои се јавуваат особено во раната фаза
- Наведе достапните установи
- Наведе важечките закони и законски процедури
- Наведе супстанциите кои се во тренд при злоупотреба и да ги знае нивните популарни имиња
- Наведе заболувањата кои се често асоцирани со алкохолизмот

1.23.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Ја препознае злоупотребата на алкохолот особено во раниот стадиум
- Продуцира план за водење на пациентот земајќи го во предвид степенот на зависноста и злоупотребата
- Го препознае и иницијално да го започне третманот на акутниот апстиненцијален синдром
- Го упати пациентот во установите/сервисите според важечките соодветни и прифатливи стандарди

1.23.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ги употреби техниките на мотивациско интервју кои вклучуваат во себе пристапот на циклус на промени
-

1.23.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Сопствените предрасуди

1.24 ПСОХОСЕКСУАЛНИ ПРОБЛЕМИ

1.24.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе придонесите на физичките, психолошките и социјалните фактори значајни за сексуалниот живот
- Наведе важечките фармаколошки и нефармаколошки третмани за сексуалните дисфункции, како и индикациите и контраиндикациите
- Наведе честите презентации и причини за психосексуалните проблеми

1.24.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза за да ги идентификува физичките, психолошките, социјалните и културолошките аспекти
- Продуцира план за водење на пациентот вклучувајќи го и физикалниот преглед

1.24.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја модифицира комуникацијата земајќи ја во предвид чувствителната/приватна та природа на проблемот
- Направи консултација при која тежиштето на решавањето на проблемот се пренесува на двојката

1.24.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Варијациите на сексуалниот живот
- Сопствените предрасуди

2 ЧЕСТИ АКУТНИ ЗАБОЛУВАЊА И ИТНИ СОСТОЈБИ

2.1 КОЛАБИРАН ПАЦИЕНТ/ГУБИТОК НА СВЕСТ

2.1.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе можните причини за колапс
- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.1.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи брз преглед
- Направи проверка на состојбата на свесност
- Обезбеди проодност на дишните патишта
- Го постави пациентот во recovery положба
- Земе соодветна анамнеза
- Да ги разликува честите специфични причини за оваа состојба
- Провери дишење и циркулација
- Направи CPR (кардио-пулмонална ресусцитација) доколку е потребно
- Итно да продуцира иницијален план за водење на пациентот

2.1.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со вознемиреното семејство

2.1.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Ограничените можности на докторот во ПЗЗ и можната потреба за упатување на пациентот кај специјалист

2.2 **АНАФИЛАКСА**

2.2.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе најчестите причини
- Наведе препорачаниот тераписки протокол
- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.2.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Ги препознае знаците на нафилакса
- Направи брз преглед на пациентот
- Продуцира и примени итен план за водење на пациентот

2.2.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со вознемиреният пациент/семејство
- Јасно да им ја објасни потребата од понатамошното избегнување на алергенот на пациентот/роднините

2.2.4 Ставови

Докторот ќа ја земе во предвид:

- Ограничените можности на лекарот во ПЗЗ и потребата од итно упатување на специјалист

2.3 ПОГОЛЕМА ТРАУМА

2.3.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе најчестите и најважните видови на повреди
- Наваде основите на базичната прва помош

2.3.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи брз клинички преглед
- Направи соодветна тријажа
- Пружи базична прва помош, на пр. контрола на крвавењето и обезбедување на проодноста на дишните патишта
- Постави И.В. линија
- Продуцира план за третман на болката
- Направи имобилизација доколку е тоа потребно

2.3.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со вознемиреният пациент/семејство
- Ја објасни на пациентот и семејството природата, водењето и третманот на повредата

2.3.4 Ставови

Докторот ше ги земе во предвид:

- Можноста за постоење на мултипли места на повреда
- Ограничените можности на лекарот во ПЗЗ и потребата од итно упатување на специјалист

2.4 ПОВРЕДА НА ГЛАВА

2.4.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе критериумите за диференцирање на мајорна и минорна повреда на главата
- Наведе најчестите видови на повреди
- Наведе можните компликации
- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.4.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Земе релевантна анамнеза
- Направи соодветен клинички преглед
- Направи проценка на ризикот
- Разликува мајорна од минорна повреда на глава
- Продуцира план за водење на пациентот

2.4.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја објасни на пациентот процедурата на опсервација
- Ја објасни на пациентот и фамилијата природата, водењето и третманот на оваа состојба

2.4.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Ограничените можности на лекарот во ПЗЗ и потребата од итно упатување на специјалист
- Можните компликации
- Достапноста на подршка и опсервација на пациентот

2.5 ЛАЦЕРАЦИИ

2.5.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе најчестите видови на повреди
- Наведе можните компликации
- Наведе критериумите за упат на специјалист

2.5.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Го процени екстензитетот на повредата
- Даде локална анестезија
- Ја исчисти раната и по потреба да ги отстрани туѓите тела од неа
- Ја сошие раната
- Обезбеди контрола на инфекцијата
- Обезбеди соодветно следење на раната

2.5.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Чувствително да комуницира
- Ја објасни на пациентот и фамилијата природата, водењето и третманот на раната

2.5.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ и потребата за упатување на специјалист

2.6 **ТЕШКИ ИЗГОРЕНИЦИ**

2.6.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Неведе ефектите од термалната повреда
- Наведе најчестите компликации

2.6.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Го процени степенот и екстензитетот на повредата
- Пружи основна прва помош
- Постави И.В. линија
- Ја контролира болката
- Го третира шокот

2.6.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со загрижениот пациент/роднини
- Ја објасни на пациентот и фамилијата природата, водењето и третманот на состојбата

2.6.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ и потребата од итно упатување на специјалист

2.7 МАНИФЕСТНО ГАСТРОИНТЕСТИНАЛНО КРВАВЕЊЕ

2.7.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе најчестите причини

2.7.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи брза проценка вклучувајќи го клиничкиот преглед на КВС и абдоминалниот преглед
- Продуцира итен план за водење на пациентот
- Постави И.В. линија
- Ја разликува можната етиологија

2.7.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со загрижениот пациент / роднини

2.7.4 Ставови

Докторот ќе земе во предвид:

- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ и потребата од упатување на специјалист

2.8 АБДОМИНАЛНА БОЛКА

2.8.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе најчестите причини
- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.8.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза
- Направи физикален преглед вклучувајќи ја палпацијата и ректалниот преглед
- Ја процени ургентноста на состојбата (акутен абдомен)
- Направи диференцијална дијагноза во однос на другите чести заболувања/состојби
- Продуцира план за водење на пациентот
- Се справи соодветно со неизвесноста

2.8.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со пациентот и загрижените роднини
- Му ја објасни на пациентот и фамилијата природата на болеста, водењето и третманот

2.8.4 Ставови

Докторот ќе земе во предвид:

- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ и потребата од упатување на специјалист

2.9 ИНГЕСТИЈА НА ТУЃО ТЕЛО

2.9.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.9.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза
- Пружи прва помош
- Разликува аспирација од ингестија на туѓо тело

2.9.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со загрижениот пациент/роднини
- Ја објасни на пациентот природата, водењето и терапијата на состојбата

2.9.4 Ставови

Докторот ќе земе во предвид:

- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ

2.10 ОЧНА ТРАУМА

2.10.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе честите и значајните видови на повреди на окото
- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.10.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза
- Направи соодветен очен преглед
- Разликува мајорна од минорна траума на окото
- Продуцира план за водење на пациентот

2.10.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со загрижениот пациент/роднини
- Ја објасни на пациентот и фамилијата природата, водењето и терапијата на повредата

2.10.4 Ставови

- Докторот ќе ги земе во предвид:
- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ и критериумите за упатување на специјалист

2.11 **НЕНАДЕЈНО НАРУШУВАЊЕ НА ВИДОТ**

2.11.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе најчестите причини

2.11.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза фокусирана на окото и нервниот систем
- Направи очен преглед
- Направи проценка на екстензитетот на нарушувањето на видот
- Направи разлика помеѓу транзиторното и трајното нарушување на видот
- Направи проценка на ургентноста на состојбата за упатување на специјалист

2.11.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со загрижениот пациент/роднини

2.11.4 Ставови

- Докторот ќе ги земе во предвид:
- Загрижеността на пациентот
- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ

2.12 ОРБИТАЛЕН ЦЕЛУЛИТИС

2.12.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе клиничките знаци на болеста
- Наведе компликациите на болеста

2.12.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Ги препознае клиничките знаци на болеста
- Направи соодветен очен преглед
- Продуцира план за водење на пациентот

2.12.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја објасни на пациентот потребата од упатување на специјалист
- Ја објасни на пациентот природата, водењето и терапијата на болеста

2.12.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Загриженоста на пациентот

2.13 АКУТНА ДИСПНЕЈА

2.13.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе најчестите причини за оваа состојба
- Наведе дијагностичките критериуми
- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.13.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Да ги идентификува честите причини за оваа состојба колку што дозволува клиничкиот преглед
- Направи проценка на ургентноста на состојбата
- Започне со иницијалниот третман, вклучувајќи и КПР
- Продуцира и да го имплементира планот за водење на пациентот

2.13.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со загриженият пациент/роднини
- Ја објасни на пациентот и фамилијата природата, водењето и терапијата на болеста

2.13.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Загриженоста на пациентот
- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ и потребата за упатување на специјалист

2.14 **ГУШЕЊЕ-ТУЃО ТЕЛО**

2.14.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе најчестите видови на опструкција соодветно на возраста на пациентот

2.14.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза
- Направи соодветен преглед на градниот кош и да ги бара знаците за евентуална бронхијална опструкција
- Изведе Heimlich-ов маневар
- Продуцира план за водење на пациентот

2.14.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со загрижениот пациент/роднини
- Ја објасни на пациентот и фамилијата природата, водењето и терапијата на болеста

2.14.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ и потребата за упатување на специјалист

2.15 АКУТНА УРИНАРНА РЕТЕНЦИЈА

2.15.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе честите причини за оваа состојба
- Критериумите за испраќање на специјалист

2.15.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи соодветен преглед
- Ја препознае остојбата и кај двата пола
- Продуцира иницијален план за водење на пациентот
- Направи катетеризација кај пациентите од двата пола

2.15.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со загрижениот пациент/роднини
- Ја објасни на пациентот и фамилијата природата, водењето и терапијата на состојбата

2.15.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Достоинството и приватноста на пациентот
- Неопходноста од итен третман
- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ и потребата за упатување на специјалист

2.16 АКУТЕН СКРОТУМ

2.16.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе симптомите на торзија на тестисите, орхитис и епидидимитис
- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.16.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи комплетен преглед
- Ги препознае состојбите на акутен скротум
- Ги идентификува состојбите кои доведуваат до акутен скротум
- Направи диференцијална дијагноза на акутен скротум
- Продуцира план за водење на пациентот

2.16.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со загрижениот пациент/роднини
- Ја објасни на пациентот и фамилијата природата, водењето и терапијата на состојбата

2.16.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Достоинството и приватноста на пациентот

2.17 ТРУЕЊА

2.17.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе најчестите причини за треување во Македонија и нивното водење
- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.17.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи соодветен клинички преглед
- Направи проценка на состојбата на пациентот
- Продуцира иницијален план за водење на пациентот

2.17.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза

2.17.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Можноста за самоповредување
- Загриженоста на пациентот

2.18 ЕЛЕКТРИЧНИ ПОВРЕДИ

2.18.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.18.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза
- Направи соодветен клинички преглед
- Направи разлика помеѓу минорните и мајорните електрични повреди
- Продуцира план за водење на пациентот препознавајќи ја важноста од изолација од изворот на струја, вклучувајќи и дефибрилација доколку е потребно

2.18.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со загрижениот пациент/роднини

2.18.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Личната сигурност

2.19 КАСНУВАЊА (РАНИ/ОТРОВИ)

2.19.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе критериумите за испраќање на специјалист
- Наведе најчестите причини на каснувањата

2.19.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Продуцира иницијален и/или ургентен план за водење на пациентот

2.19.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му го објасни јасно на пациентот планот за водење и можните компликации

2.19.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Загрижеността на пациентот

2.20 ЕПИСТАКСА

2.20.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе најчестите причини за епистакса
- Наведе критериумите за испраќање на специјалист

2.20.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Примени надворешен притисок на местото на крвавење
- Продуцира план за водење на пациентот

2.20.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го советува пациентот за начинот на живот и за третманот
- Му објасни на пациентот за давање на самопомош во случај на благо крвавење од носот

2.20.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Загриженоста на пациентот
- Ко-морбидитетот

2.21 ИСЧАШУВАЊЕ/ИСТЕГНУВАЊЕ

2.21.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе најчестите видови на повреди кои доведуваат до исчашување/истегнување
- Наведе критериумите за испраќање на специјалист

2.21.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи соодветен клинички преглед
- Направи разлика од фрактури употребувајќи соодветни иследувања
- Продуцира план за водење на пациентот
- Ја контролира болката

2.21.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со пациентот
- Му ја објасни на пациентот и фамилијата природата на повредата, водењето и терапијата

2.21.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Загрижеността на пациентот
- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ и потребата од испраќање на специјалист

2.22 ФРАКТУРИ И ДИСЛОКАЦИИ

2.22.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе симптомите и знаците на честите фрактури и дислокации
- Наведе можните компликации од фрактурите и дислокациите вклучувајќи го и третманот

2.22.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза
- Направи разлика од исчашувања/истегнувања
- Продуцира иницијален план за водење на пациентот
- Ја контролира болката

2.22.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира чувствително со пациентот
- Му ја објасни на пациентот и фамилијата природата на повредата, водењето и терапијата

2.22.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Загриженоста на пациентот
- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ и потребата од испраќање на специјалист

2.23 АКУТЕН ОТЕЧЕН ЗГЛОБ

2.23.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе дијагностичките критериуми
- Наведе најчестите причини и симптоми кај акутно отеченият зглоб
- Наведе препорачаните третмани
- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.23.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи соодветен клинички преглед
- Ја идентификува можната сериозност на заболувањетио кое е причина за акутниот отече зглоб

2.23.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја објасни на пациентот потребата од упатување на специјалист и можните компликации од состојбата
- Му ја објасни на пациентот и фамилијата природата на повредата, водењето и терапијата

2.23.4 Ставови

Докторот ќеги земе во предвид:

- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ и потребата од испраќање на специјалист

2.24 ТУЃИ ТЕЛА (СПЕЦИЈАЛНИ ЛОКАЛИЗАЦИИ)

2.24.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.24.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Го идентификува проблемот
- Го отстрани страното тело од различни локализации (око, нос, уво, вагина, ректум)
- Продуцира иницијален план за водење на пациентот вклучувајќи ја и контролата на инфекцијата

2.24.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го објасни на пациентот иницијалниот третман и превенцијата од повторување на проблемот

2.24.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ и потребата од испраќање на специјалист
- Загриженоста на пациентот
- Достоинството на пациентот и неговата приватност
- Потребата од контрола на инфекцијата

2.25 МОЗОЧЕН УДАР И ТРАНЗИТОРНА ИСХЕМИЧНА АТАКА (ТИА)

2.25.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе дијагностичките критериуми за мозочниот удар и ТИА
- Наведе превентивните мерки, примарни и секундарни
- Наведе факторите на предиспозиција
- Наведе важечките препорачани третмани
- Наведе критериумите за испрашање на специјалист
- Наведе последиците и компликациите од мозочниот удар
- Да ги наведе важечките законски прописи

2.25.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи диференцијална дијагноза во однос на други чести состојби/заболувања
- Земе соодветна анамнеза
- Направи соодветен клинички преглед фокусиран на кардиоваскуларниот систем и неуролошки преглед
- Гопресмета КВС ризик
- Ги идентификува клинички важните форми на ТИА
- Ги открие раните компликации
- Продуцира план за водење на пациентот како за акутната, така и за долготрајна нега

2.25.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја објасни на пациентот и роднините природата на болеста, водењето, третманот и следењето на болеста
- Го едуцира пациетот за промените во начинот на животот (на пр. возење)
- Комуницира ефективно со другите членови на мултидисциплинарниот тим

2.25.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ
- Важноста на мултидисциплинарниот пристап
- Загриженоста на пациентот и неговите роднини

2.26 КОНВУЛЗИИ

2.26.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе дијагностичките критериуми за конвулзиите
- Наведе најчестите причини за конвулзии
- Наведе препорачаниот третман за конвулзии
- Наведе критериумите за упатување на специјалист

2.26.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Ги идентификува клинички важните форми според возраста на јавувањето
- Направи соодветен преглед
- Направи диференцијална дијагноза употребувајќи соодветни иследувања
- Продуцира план за водење на болеста

2.26.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја објасни на фамилијата природата на болеста, водењето, третманот
- Ја објасни на фамилијата превенцијата на конвулзиите

2.26.4 Ставови

Докторот ќе ги земе во предвид:

- Влијанието на конвулзиите врз поединецот и фамилијата

2.27 ГРАДНА БОЛКА

2.27.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе важечките дијагностички критериуми за најчестите видови на градна болка
- Наведе важечките препораки за најчестите видови на градна болка
- Наведе критериумите за упатување на специјалист
- Наведе индикациите за итно упатување

2.27.2 Практичним клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи соодветен клинички преглед вклучувајќи аускултација
- Направи диференцијална дијагноза употребувајќи соодветни иследувања
- Ги идентификува клинички важните форми
- Направи разлика помеѓу најчестите видови на градна болка
- Продуцира план за водење на пациентот соодветен за возраста на пациентот, полот и КВС ризикот.

2.27.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја објасни на пациентот и на родниците природата на болеста, водењето, третманот и следењето

2.27.4 Ставови

Докторот ше ги земе во предвид:

- Ограничувањата на докторот во пЗЗ и потребата од упатување на специјалист
- Вознемиреноста на пациентот

2.28 СМРТ

2.28.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките законски прописи
- Знаците на смрт
- Карактеристиките на нормалниот пост-мортален период

2.28.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Пополни умреница

2.28.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира внимателно со загриженото семејство
- Комуницира со релевантните служби
- Го објасни на роднините нормалната погребна процедура

2.28.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Потребата да се покаже почит кон умрениот и неговите роднини
- Можната појава на тензија помеѓу потребите на родниците и важечките прописи

3 ЧЕСТИ АКУТНИ БОЛЕСТИ ЧЕСТИ АКУТНИ ПРОБЛЕМИ

3.1 АКУТНО БОЛНО БЕБЕ

3.1.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Основните принципи за грижа на новороденото
- Нормалниот развиток на новороденото
- Честите проблеми на новороденото и нивната клиничка презентација
- Критериумите за упатување на специјалист
- Принципите на оживување на новородено

3.1.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Ги препознае честите и значајни проблеми на новороденото
- Ги разликува нормални од абнормални знаци и симптоми
- Изведе преглед на новородено
- Препише соодветен лек
- Направи план за водење на пациентот

3.1.3 Комуникациски Вештини

Докторот ќе може да:

- Користи соодветни извори за анамнеза за да го дефинира проблемот
- Им ја објасни на фамилијата природата, водењето и терапијата на болеста

3.1.4 Ставови

Докторот ќе ја земе предвид:

- Чуствителноста на бебето, што бара посебно внимание, консултација и упатување во болница
- Можноста интервенциите да имаат како корисно така и штетно влијание

3.2 КОНВУЛЗИИ

3.2.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Дијагностичките критериуми за кновулзии
- Најчестите причини за конвулзии
- Тераписките препораки за конвулзии
- Критериумите за упатување на специјалист

3.2.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Ги идентификува клинички значајните форми според возраста на презентација
- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Направи план за водење на пациентот

3.2.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Им ја објасни на фамилијата природата, водењето и терапијата на болеста
- Им ја објасни на фамилијата потребата од превенција на други конвулзии

3.2.4 Ставови

Докторот ќе го земе предвид:

- Ефектот на конвулзиите врз пациентот и фамилијата

3.3 АНЕМИЈА

3.3.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Постоечките дијагностички критериуми за најчестите типови на анемија
- Болестите / состојбите кои најчесто се асоцирани со анемија
- Важечките упатства за водење на најчестите типови на анемија
- Критериумите за упатување на специјалист

3.3.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајни форми
- Ги разликува најчестите типови на анемија
- Направи план за водење на пациентот соодветен со возраста и полот на пациентот

3.3.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Им ја објасни на фамилијата природата, водењето, терапијата и следењето на состојбата
- Ги открива ставовите и верувањата на пациентот

3.3.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Потребата од равнотежа помеѓу желбите на пациентот и обсегот на ислдувањата
- Важечкиот нутритивен статус на населението

3.4 ЛИМФАДЕНОПАТИЈА

3.4.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Најчестите причини за лимфаденопатија
- Болестите / состојбите кои најчесто се асоцирани со лимф-аденопатија
- Важечките препорачани дијагностички приоди
- Критериумите за упатување на спе-цијалист

3.4.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги диференцира клинички важните форми
- Направи план за водење на пациентот соодветен на возраста и полот

3.4.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот прирордата, водењето, терапијата и следењето на проблемот, користејќи ги верувања-та и ставовите на пациентот
- Му соопшти лоша вест на соодветен начин

3.4.4 Ставови

Доцторот ќе земе предвив:

- Потребата од равнотежа помеѓу желбите на пациентот и обсегот на ислдувањата

3.5 ДИСПЕПСИЈА

3.5.1 Знаења

- Докторот ќе може да ги наведе:
- Важечките дијагностички критериуми за диспепсија
- Критериумите за упатување на специјалист
- Постоечките упатства за водење на најчестите типови на диспепсија

3.5.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Направи план за водење на пациентот

3.5.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Објасни на пациентот природата, водењето, терапијата и следењето на состојбата
- Го едуцира пациентот за важноста од промена на животните навики

3.5.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Потешкотиите на пациентот во промена на животните навики

3.6 ДИСФАГИЈА

3.6.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за дисфагија
- Критериумите за упатување на специјалист
- Постоечките упатства за најчестите типови на дисфагија

3.6.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Ги идентификува клинички значајни форми
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Направи план за водење на пациентот

3.6.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот природата, водењето, терапијата и следењето на болеста
- Го едуцира пациентот за важноста од промена на животните навики

3.6.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Потешкотиите на пациентот во промена на животните навики
- Ограничувањата на лекарот од ПЗЗ и потребата од упатување на специјалист

3.7 КОНСТИПАЦИЈА/ФЕКАЛЕН ЗАСТОЈ

3.7.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- важечките дијагностички критериуми за констипација
- Важечкот препорачан третман за констипација
- Критериумите за упатување на специјалист

3.7.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги диференцира честите причини за констипација
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот

3.7.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот природата, водењето, терапијата и следењето на проблемот
- Го едуцира пациентот за важноста на промена на животните навики и немедикаментозното лекување
- Го едуцира пациентот за опасностите од злоупотреба на лекови
- Ги открива ставовите и верувањата на пациентот

3.7.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Потешкотиите на пациентот во промена на животните навики

3.8 ЖОЛЧНИ КАМЕЊА

3.8.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за жолчни камења
- Важечкиот препорачан третман за жолчни камења
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.8.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот

3.8.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот прирордата, водењето, терапијата и следењето на проблемот
- Го едуцира пациентот за важноста на промена на животните навики

3.8.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Потешкотиите на пациентот во промена на животните навики

3.9 СИНДРОМ НА ИРИТАБИЛЕН КОЛОН

3.9.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за синдром на иритабилен колон
- Важечкиот препорачан третман за синдромот на иритабилен колон
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.9.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Го диференцира од другите чести причини на абдоминална болка /дискомфорт
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајни форми
- Направи план за водење на пациентот

3.9.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот природата, водењето, терапијата и следењето на проблемот
- Го едуцира пациентот за важноста на промена на животните навики

3.9.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Потешкотиите на пациентот во промена на животните навики
- Психосоматските аспекти на симптомите

3.10 ХЕМОРОИДИ

3.10.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за хемороиди
- Важечкиот препорачан третман за хемороиди
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.10.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучително и ректален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајни форми
- Направи план за водење на пациентот

3.10.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот прирордата, водењето, терапијата и следењето на проблемот
- Го едуцира пациентот за важноста на промена на животните навики

3.10.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Потешкотиите на пациентот во промена на животните навики
- Почит кон приватноста и достоинството на пациентот

3.11 ЖОЛТИЦА

3.11.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички крите-риуми за жолтица
- Честите причини за жолтица
- Важечкиот препорачан третман за жолтица
- Критериумите за упатување на специјалист

3.11.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Ги диференцира честите причини за жолтица
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот

3.11.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот прирордата, водењето, терапијата и следењето на проблемот
- Го едуцира пациентот за важноста на промена на животните навики
- Им ги објасни на пациентот / фамилијата методите на превенција од трансмисија

3.11.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Психолошкиот стрес на пациентите и фамилијата поради сериозноста на состојбата

3.12 ХЕРНИЈА

3.12.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за хернија
- Важечкиот препорачан третман за хернии
- Постоечките неинвазивни тераписки помагала
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.12.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен фокусиран физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со употреба на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот

3.12.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот прирордата, водењето, терапијата и следењето на проблемот
- Го едуцира пациентот за важноста на промена на животните навики

3.12.4 Ставови

Докторот го ќе земе предвид:

- Отпорот на пациентот да бара помош

3.13 ПРОБЛЕМИ СО ПРОСТАТА

3.13.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за честите проблеми со простата
- Важечкиот препорачан третман за честите проблеми на простата
- Критериумите за упатување на специјалист

3.13.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи и преглед на простата
- Постави уринарен катетер
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот

3.13.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот природата, водењето, терапијата и следењето на проблемот
- Го едуцира пациентот за важноста на промена на животните навики
- Го објасни прегледот на простата

3.13.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Отпорот на пациентот да бара помош
- Почит кон приватноста и достоинството на пациентот
- Ограничувањата на лекарот во ПЗЗ и потребата од упатување на специјалист

3.14 ДОЛНОГРБНА БОЛКА

3.14.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за долногрбна болка
- Важечкиот препорачан третман за долногрбна болка
- Критериумите за упатување на специјалист.
- Постоечките ортопедски помагала

3.14.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи преглед на грб и фокусиран неуролошки преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми, вклучувајќи ги и повредите на corda equina
- Направи план за водење на пациентот

3.14.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот природата, водењето, терапијата и следењето на проблемот
- Го едуцира пациентот за важноста на промена на животните навики (вежбање, избегнување долг одмор во кревет)
- Му објасни на пациентот за немедикаментен третман
- Го едуцира пациентот за опасностите од злоупотреба на лекови

3.14.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Потешкотиите на пациентот во промена на животните навики
- Социјалните и професионалните импликации на проблемот
- Придонесот на алтернативната медицина

3.15 БЛЕФАРИТИС/КОЊУКТИВИТИС

3.15.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за blepharitis/conjunctivitis
- Важечкиот препорачан третман за blepharitis/conjunctivitis
- Критериумите за упатување на специјалист

3.15.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи преглед на око
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значај-ните форми
- Направи план за водење на пациентот
- Примени локален третман

3.15.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот прирордата, водењето, терапијата и следењето на проблемот
- Му објасни на пациентот како да примени локална терапија

3.16 ЦРВЕНО ОКО

3.16.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за причините на црвено око
- Важечкиот препорачан третман за црвено око
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.16.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи преглед на око
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значај-ните форми
- направи план за водење на пациентот
- Примени локална терапија

3.16.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот прирордата, водењето, терапијата и следењето на состојбата
- Му објасни на пациентот како да примени локална терапија

3.17 КАТАРАКТА

3.17.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за катаракта
- Важечкиот препорачан третман за катаракта
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.17.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи преглед на око и на оштрината на видот
- Диференцира од другите чести причини за пореметување на видот
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот

3.17.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот природата, водењето, терапијата и следењето на проблемот
- Го едуцира пациентот за важноста на промена на животните навики

3.17.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Социјалните и професионални импликации на болеста

3.18 ХЕМАТУРИЈА

3.18.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми
- Честите причини за хематурија
- Важечкиот препорачан третман за хематурија
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.18.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Изведе и интерпретира deep stick анализа на урината
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот

3.18.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот прирордата, водењето, терапијата и следењето на проблемот

3.18.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Потребата од равнотежа помеѓу желбите на пациентот и обсегот на ислдувањата
- Ограничувањата на докторот од ПЗЗ и потребата од евентуално упатување на специјалист

3.19 УРИНАРНА ИНКОНТИНЕНЦИЈА

3.19.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за уринарна инконтиненција
- Болестите/ состојбите кои најчесто се асоцирани со уринарна инконтиненција
- Важечкиот препорачан третман за уринарна инконтиненција
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.19.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот соодветен на возраста и полот

3.19.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот прирордата, водењето, терапијата и следењето на состојбата
- Ги открива цтавовите и верувањата на пациентот
- Го едуцира пациентот за важноста на промена на животните навики

3.19.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Одбивноста на некои пациенти да бараат помош
- Достоинството и приватноста на пациентот

3.20 ЕДЕМ

3.20.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- важечките дијагностички критериуми за најчестите типови на едема
- Честите причини за едема
- Важечкиот препорачан третман за најчестите типови на едема
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.20.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот

3.20.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот прирордата, водењето, терапијата и следењето на состојбата

3.20.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Чуството на срам кај пациентот

3.21 УРОЛИТИАЗА

3.21.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за уролитијаза
- Важечкиот препорачан третман
- Критериумите за упатување на специјалист

3.21.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Диференцира уролитијазата од други чести состојби
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги препознае раните компликации
- Направи соодветен план за водење на пациентот вклучувајќи и започнување иницијален третман

3.21.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Едуцира пациентот за соодветна модификација на животните навики и превентивни мерки
- Му ја објасни на пациентот и неговите роднини природата, водењето, терапијата и следењето на болеста
- Му ја објасни на пациентот потребата од иследувања

3.21.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Ограничувањата на лекарот во ПЗЗ
- Ризиците од иследувања

3.22 ГЛАВОБОЛКА

3.22.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Честите типови на главоболка
- Важечкиот препорачан третман за главоболка
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.22.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе внимателен фокусиран невролошки и системски преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги препознае факторите на провокација
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот

3.22.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот природата, водењето, терапијата и следењето на состојбата
- Го едуцира за избегнување на факторите на провокација
- Се справува ефективно со притисокот за ирационално препишување
- Му објасни на пациентот за опасностите од несоодветно користење на лекови

3.22.4 Ставови

Докторот ќе ја земе предвид:

- Психосоматската природа на многу главоболки

3.23 ТРЕМОР

3.23.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за најчестите типови на тремор
- Болестите / состојбите кои најчесто се асоцирани со тремор
- Важечкиот препорачан третман
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.23.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе внимателен фокусиран неуролошки и системски преглед
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги диференцира најчестите типови на тремор
- Направи план за водење на пациентот

3.23.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Им ја објасни на пациентот и на фамилијата природата, водењето, терапијата и следењето на состојбата
- Го едуцира пациентот / роднините за важноста од промена на животните навики

3.23.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Загриженоста и вознемиреноста на пациентот
- Социјалните и професионалните импликации на болеста

3.24 ПАРАЛИЗА

3.24.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за парализа
- Болестите / состојбите кои најчесто се асоцирани со парализа
- Важечкиот препорачан третман
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.24.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе внимателен фокусиран неуролошки и системски преглед
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Диференцира најчестите типови на на парализа
- Направи план за водење на пациентот

3.24.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Им ја објасни на пациентот и на фамилијата природата, водењето, терапијата и следењето на состојбата
- Го едуцира пациентот / роднините за важноста од промена на животните навики

3.24.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Загриженоста на пациентот
- Социјалните и професионалните импликации на болеста

3.25 МУСКУЛНА СЛАБОСТ

3.25.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички крите-риуми за мускулна слабост
- Болестите / состојбите кои се асоцирани со мускулна слабост
- Важечкиот препорачан третман
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.25.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе внимателен фокусиран неуролошки и системски преглед
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Направи план за водење на пациентот

3.25.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Им ја објасни на пациентот и на фамилијата природата, водењето, терапијата и следењето на состојбата
- Го едуцира пациентот / роднините за важноста од промена на животните навики

3.25.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Загриженоста на пациентот
- Социјалните и професио-налните импликации на болеста

3.26 ПОРЕМЕТУВАЊА НА СЕНЗИБИЛИТЕТОТ

3.26.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за најчестите типови на пореметувања на сензибилитетот
- Болестите/ состојбите кои се асоцирани со пореметувања на сензибилитетот
- Важечкиот препорачан третман
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.26.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе внимателен фокусиран неуролошки и системски преглед
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Диференцира најчестите типови на на пореметувања на сензибилитетот
- Направи план за водење на пациентот

3.26.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Им ја објасни на пациентот и на фамилијата природата, водењето, терапијата и следењето на состојбата
- Го едуцира пациентот / роднините за важноста од промена на животните навики

3.26.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Загриженоста на пациентот
- Социјалните и професионалните импликации на болеста

3.27 ТУМОРОЗНИ ПРОМЕНИ НА ГРАДАТА

3.27.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за најчестите тумори на градата
- Болестите / состојбите кои најчесто се асоцирани со тумори во градата
- Важечкиот препорачан третман
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.27.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи преглед на града
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Направи план за водење на пациентот

3.27.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му и ја објасни на пациентката природата, водењето, терапијата и следењето на состојбата
- Ја обучи ефективно пациентката за самоиспитување на градата
- Соопшти лоша вест

3.27.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Вознемиреноста на пациентката
- Влијанието на болеста врз пациентката и фамилијата
- Генетските фактори

3.28 ВАГИНАЛНО КРВАРЕЊЕ

3.28.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за најчестите типови на вагинално крварење
- Болестите/ состојбите кои најчесто се асоцирани со вагинално крварење
- Важечкиот препорачан третман
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.28.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи вагинален преглед
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Направи план за водење на пациентот

3.28.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја објасни на пациентката природата, водењето, терапијата и следењето на состојбата

3.28.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Вознемиреноста на пациентот
- Приватноста и достоинството на пациентката

3.29 ХРОНИЧНА БОЛКА

3.29.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Класификацијата на типови на болка
- Психо-социалните фактори асоцирани со болка
- Постоечките фармаколошки и нефармаколошки тераписки постапки за болка
- Фармакологијатана најчесто користените лекови
- Важечката легислатива за користење на опијати
- Важечкиот препорачан третман за хронична болка
- Критериумите за упатување на специјалист.

3.29.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Ги диференцира најчестите типови на хронична болка
- Земе соодветна анамнеза и изведе соодветни иследувања за откривање на причината за хронична болка
- Ја препознае здружената анксиозност и депресија
- Направи план за водење на пациентот користејќи го приодот чекор по чекор соодветен за возраста на пациентот

3.29.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата природата, водењето, терапијата и следењето на состојбата
- Ги открива ставовите и верувањата на пациентот со цел да ги идентификува и менува погрешните начини на кои пациентот се справува со својот проблем

3.29.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Ограничувањата на лекарот од ПЗЗ
- Психосоцијалното влијание на болката врз пациентот и фамилијата
- да остане оптимист и покрај деморализирачкиот аспект во справување со хроничната болка

4 ЧЕСТИ АКУТНИ БОЛЕСТИ ИНФЕКТИВНИ БОЛЕСТИ

4.1 ИНФЕКТИВНИ БОЛЕСТИ - ОПШТО

4.1.1 Знаења

Докторот ќе може да наведе:

- Клиничката презентација на честите инфективни болести како и на инфективните болести важни во светски размери
- Начините на пренесување и процедури за контрола на инфекциите
- Дијагностички критериуми за заразните болести
- Класификација и начин на делување на најчесто користени антимикробни лекови
- Важечката легислатива за инфективните болести
- Критериуми за упатување на специјалист
- Принципи на безбедно ракување со примероци од крв и инфективен материјал
- Честите причини за фебрилност

4.1.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Ги идентификува честите инфективни болести како и на инфективните болести важни во светски размери
- Рано да ги препознае сериозните клинички знаците
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување и физикален преглед
- толкува лабораториски резултати и други иследувања
- Направи план за водење на пациентот во зависност од јачината, возраста и рационално препишување
- Направи диференцијална дијагноза кај фебрилен пациент
- Го процени степенот на итноста и да го упати во болница

4.1.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Даде соодветна едукација на пациентот
- Обезбедува заштита од инфекција на другите, вклучувајќи ги роднините и професионалниот персонал
- Му ја објасни на пациентот природата и водењето на болеста, како и влијанието на болеста врз медицинскиот, социалниот и професионалниот живот

4.1.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Регионалната преваленца на заразните болести
- Верувањата на пациентот за препишување антибиотици и ампуларна терапија
- Потребата за сопствена заштита и заштита на другите од инфекции
- Влијанието на инфекциите кај имунокомпромитирани пациенти
- Бројните причини на фебрилност

4.2 ВИРУСНИ ИНФЕКЦИИ (инфективни осипи, морбили, инфективна мононуклеоза, и др)

4.2.1 Знаења

Докторот ќе може да наведе:

- Инкубационен период, период на заразност и начин на пренесување на чести вирусни инфекции
- Методите на традицио-налната медицина

4.2.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе преглед на кожно-слузокожните осипи
- Води евиденција на прележани исипни инфекции

4.2.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ги објасни принципите на намалување на пренесување
- Едуцира пациентот за не користење на антиби-отици при вирусни инфекции

4.2.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Опасноста од вирусни инфекции во бременост и намален имунитет
- Несоодветна употреба на антибиотици кај вирусни инфекции

4.3 ДИАРЕАЛЕН СИНДРОМ

4.3.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Честите причинители за пролив според возраста на пациентот
- баланс на течности и лекување на дехидрација
- Индикации за копро-култура

4.3.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Го процени степенот на дехидрираност
- Препише терапија со ОРС

4.3.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Даде совет за хигиена за да се намали заразноста
- Даде соодветен совет, посебно за правилното ракување со храната
- Даде препораки за собирање на фекална култура
- Му ја објасни на пациентот употребата на ОРС

4.3.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Одбивноста на пациентот да разговара за оваа тема

4.4 ВИРУСЕН ХЕПАТИТ

4.4.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Честите типиви на хепатит, периодот на инкубација и заразност
- Акутните и хроничните компликации на хепатит,

4.4.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Ги идентификува клинички важните форми
- Ги идентификува ризичните групи и превземе соодветни мерки

4.4.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ги советува пациентот и фамилијата за превенција

4.4.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Потребата од соработка со специјалистите
- Ограничувањата на лекарот од ПЗЗ и потребата од упатување на специјалист
- Влијанието на вирусната инфекција на бременоста

4.5 МЕНИНГИТ

4.5.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Можните причинители
- Клиничката слика во зависност од возраста,
- Можните компликации од менингит

4.5.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе невролошки преглед вклучувајќи и испитување на менинге-ални знаци
- Изведе испитување на свесноста
- Направи план за водење во согласност со упатствата

4.5.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Им објасни на пациентот и фамилијата за можните последици
- Комуницира чуствително со загриженият пациент / фамилија

4.5.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Загриженоста на пациентот / фамилијата

4.6 ИНФЕКЦИИ НА РЕСПИРАТОРЕН ТРАКТ (ИРТ)

4.6.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Причинители за ИРТ кои се манифестираат во ПЗЗ
- Индикациите и ограничувањата за иследувања за РТИ
- Важечките упатства за ИРТ

4.6.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Го процени пациентот со рецидивни респираторни инфекции
- Изведе преглед на уво, нос и грло и белодробен физикален преглед
- Интерпретира рендген снимка

4.6.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го советува пациентот на едноиставно неантибиотско лекување
- Се истрае во справување со барањата на пациентите за несоодветно препишување лњкови

4.6.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Анксиозноста на пациентот за користење на антибиотици
- Влијанието на пушењето и загадувањето на воздухот враз РТИ

4.7 ИНФЕКЦИИ НА УРИНАРЕН ТРАКТ (ИУТ)

4.7.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Честите причинители за ИУТ
- разликите помеѓу уринарна инфекција на долен и горнен уринарен тракт, различни типови на инфекции
- Индикации за иследување за ИУТ земајќи ги предвид возраста и полот
- Важечките упатства за ИУТ

4.7.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Интерпретира анализа на урина вклучувајќи и микроскопски преглед на урина
- Избере соодветно иследување за да постави дијагноза
- Направи соодветен план за водење на пациентот

4.7.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Даде совет на пациентот за превентивни мерки
- Даде упатство на пациентот за правилно собирање на уринарен примерок

4.7.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Возраста, полот, дали е инфекцијата на горен или долен уринарен тракт

4.8 ЕПИДИДИМИТИС

4.8.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Честите причинители
- диференцијална дијагноза
- критериуми за упатување на специјалист

4.8.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Направи соодветен план за водење

4.8.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му објасни на пациентот на чуствителен начин

4.8.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Можноста од полово преносliва болест

4.9 КОЖНИ ИНФЕКЦИИ

- Бактериски инфекции (импетиго, чиреви, целулит)
- Вирусни инфекции (herpes simplex, херпес зостер, брадавици, molloscum contagiosum)
- Габични инфекции (pytiriasis versicolor, tinea, candidiasis)
- Паразитарни инфекции (вошливост, шуга, убод од крлеж)

4.9.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Честите причинители на кожни инфекции и инфекции на нокти
- диференцијална дијагноза на дистрофија на нокти

4.9.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Идентификува честите клинички форми
- Изведе преглед на кожа и нокти и да ја опише морфологијата, конфигурацијата и дистрибуција
- Земање на материјал за микроскопско и културелно испитување
- Избере соодветен локален третман
- Изведе инцизија и дренажа на кожен чир
- Ги идентификува клиничките знаци на erythema migrans

4.9.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Совет за хигиена
- Му го објасни лекувањето на пациентот

4.9.4 Ставови

Докторот ќе ја земе предвид:

- Анксиозноста на пациентот

4.10 ТУБЕРКУЛОЗА (ТБЦ)

4.10.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Постоечките препорачани антитуберкулозни лекови и нивните несакани ефекти

4.10.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе и толкува Mantoux тест
- Да направи план за водење на пациент кој бил во контакт со заболен од ТБЦ
- Обезбеди контакт со постоечки служби

4.10.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја советува фамилијата за превенција

4.10.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- чуствителниот однос кон пациентот
- доверливоста кон пациентот

4.11 БРУЦЕЛОЗА

4.11.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Дијагностичките тестови и нивната достапност
- Ризичните групи и региони

4.11.2 Практични вештини

Доцторот ќе може да:

- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Направи план за водење на пациентот

4.11.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Даде совет за превентивни мерки
- Комуницира ефективно со другите специјалисти
- Му ја објасни на пациентот природата, водењето, лекувањето и следењето на болеста

4.11.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Одбивноста на пациентот да разговара за оваа тема

4.12 ПАРАЗИТНИ ИНФЕКЦИИ

4.12.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Честите причинители за паразитни инфекции во нашата земја
- Ризичните групи и региони
- Важечките дијагностички тестови

4.12.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување

4.12.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Даде совет за превентивни мерки
- Му ја објасни на пациентот и фамилијата природата, водењето, терапијата и следењето на болеста

4.13 ХЕЛМИНТИЈАЗИ

4.13.1 Знаења

Докторот ќе може да наведе:

- Честите причинители за хелминтијази во нашата земја
- Ризичните групи и региони
- Важечките дијагностички тестови

4.13.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Направи план за водење

4.13.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

Даде совет за превентивни мерки

4.14 ХИВ ИНФЕКЦИЈА

4.14.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Ризичните групи и мерките за контрола на инфекцијата
- Начините на пренесување

4.14.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Превземе соодветни мерки за заштита на медицинскиот песонал и другите членови на фамилијата од инфекција, во согласност со постоечките легислатива и етички принципи

4.14.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја објасни превенцијата во ризичните групи
- Ги советува асимптоматски пациент пред изведување на тест за СИДА
- Советува, едуцира и дава подршка на пациентот и фамилијата

4.14.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Чуствителен однос кон пациентот
- Социјалниот аспект и стравот на пациентот, фамилијата и општеството
- Предрасудите на докторот и потребата од етички приод

5 СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ БОЛЕСТИ (СПБ)

5.1 генитални брадавици, генитален херпес, Gonorrhea , Syphilis, Chlamydia, Trichomoniasis, Вагинален исцедок, Баланитис, неспецифичен уретрит

5.1.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Честите причинители за СПБ
- Клиничката презентација на СПБ кај мажи и жени
- Специфичните и сензитивните дијагностички тестови и нивната достапност
- Компликациите и ризикот за развој на цервикален карцином
- Постоечките лекови и нивната резистентност релевантни за земјата
- Критериумите за упатување на специјалист
- Ги наведе постоечките законски регулативи за ППД

5.1.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза
- Ги идентификува честите СПБ
- Ги идентификува ризичните групи
- Земе вагинален и ендоцервикален брис
- Толкува лабораториски тестови вклучувајќи микроскопски и крвни анализи
- Направи план за водење на сексуалните партнери

5.1.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Дава совети за "сигурен секс"
- Советува, спроведува здраствена едукација и се грижи за унапредување на здравјето

5.1.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- доверливост
- сопствени предрасуди
- потребата од пријава на суспектни контакти
- можноста од СПБ при секоја консултација

6 ЧЕСТИ АКУТНИ ЗАБОЛУВАЊА КОЖНИ ПРОБЛЕМИ

6.1 КОЖНИ ПРОБЛЕМИ - ОПШТО

6.1.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Стандардната дерматолошка терминиологија, базирана на нормалната анатомија
- Дијагностичките критериуми за честите кожни проблеми
- И разбере принципите за локален третман во дерматологијата
- Достапните протоколи за лоиален третман
- Индикациите, контраиндикациите и несаканите ефекти од орално лекување со лекови во дерматологија
- Критериумите за упатување на специјалист

6.1.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза вкулучувајќи и психосоцијални и професионални фактори
- Изведе физикален преглед со диференцијална дијагноза
- Го опише распоредот, дистрибуцијата, типот и начинот на презентирање на лезиите
- Ги толкува резултатите од земените лабораториски примероци (биопсија, култура, scraping)
- Избор на соодветен локален препарат

6.1.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го советува пациентот за секојдневна грижа на кожата според возраста на пазиентот
- Го едуцира пациентот за избегнување на професионалните и фактори од средината
- Се грижи за унапредување на здравјето

6.1.4 Ставови

- Докторот ќе земе предвид:
- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ
- Земање предвид на социјалните и професионални импликации на болеста

6.2 КОЖНИ ТУМОРИ

6.2.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Карактеристиките на бенигните, премалигни и малигни кожни тумори
- Ризичните групи
- Дијагностичките критериуми и критериуми за упатување на специјалист
- Упатствата (препораките) за дијагноза и лекување на меланом

6.2.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Да ги опише карактеристиките на кож-ните нодуси и тумори
- Направи иницијална дијагноза и диференцијална дијагноза
- Изведе мала хирургија после предходен тренинг за тоа

6.2.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Дава совет за превземање превентивни мерки, особено заштита од сонце
- Ги едуцира ризичните пациенти за техниките на самопреглед

6.2.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ

6.3 УРГЕНТНИ СОСТОЈБИ ВО ДЕРМАТОЛОГИЈАТА

6.3.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Главните карактеристики на итните состојби во дерматологија вклучувајќи ги уртикаријата и ангиоедемот, еритродермијата, ТЕН и дисеминиран herpes simplex инфекција
- Критериумите за упатување на специјалист

6.3.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Земе соодветна анамнеза
- Направи план за иницијално лекување
- Направи соодветно упатување на специјалист

6.3.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- го советува пациентот за избегнување на можните причини за овие состојби

6.3.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Ограничувањата на докторот во ПЗЗ во лекување на ургентни состојби во дерматологијата

6.4 ЕКЦЕМА

6.4.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Дијагностичките критериуми за најчестите типови на екцема
- Критериумите за упатување на специјалист

6.4.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Избере соодветен локален третман со избегнување на несоодветна употреба на кортикостероиди

6.4.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го едуцира пациентот за користење на локани кортикостероидни препарати
- Ги едуцира родителите на атописко дете
- Дава совет за превземање превентивни мерки

6.4.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Земање предвид на социјалните и професионални импликации на болеста
- Психолошкото влијание на болеста врз пациентот и фамилијата

6.5 ПСОРИЈАЗА

6.5.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Дијагностичките критериуми за различни клинички типови на псоријаза
- Факторите на провокација за болеста
- Постоечките топически третмани за псоријаза
- Критериумите за упатување на специјалист

6.5.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Идентификува благи форма на псоријаза
- Направи план за водење на пациентот земајќи во предвид различните клинички форми и локализацијата на лезиите

6.5.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Им ја објасни на пациентот и фамилијата природата на болеста
- Го едуцира пациентот / фамилијата за начинот користерње на локална терапија

6.5.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Психолошкото влијание на болеста врз пациентот и фамилијата
- Ставовите и верувањата на пациентот

6.6 УЛЦЕРАЦИИ/ УЛЦЕРИ НА НОГАТА

6.6.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Карактеристиките на различни типови на улцери
- Дијагностичките критериуми за различни типови на улцери
- Компликациите
- Критериумите за упатување на специјалист

6.6.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Идентификува и диференцира различните типови на улцери
- Идентификува компликациите
- Направи план за водење на пациентот вклучувајќи избор на соодветен улцер дрессинг анд лимб цомпрессион

6.6.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го советува пациентот за хигиено-диететски режим
- Го советува за соодветно носење на обувки и здрав начин на живеење

6.6.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Соработка со специјално обучени здравствени работници (на пр.медицински сестри)

6.7 БУЛОЗНИ ДЕРМАТОЗИ

6.7.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Дијагностичките критериуми
- Индикациите, времетраењето и несаканите ефекти од долготрајната имуносупресивна терапија

6.7.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Го следи пациентот кој прима долготрајна кортикотерапија

6.8 ДРУГИ ЧЕСТИ КОЖНИ ПРОБЛЕМИ

- Акни
- Алопеција/Дефлувиум
- Пруриго/Пруритус
- хипер и хипопигментации
- хиперхидрози
- Медикаментозни егзантеми
- Кожни промен при системски заболувања
- кожни реакции на механички, хемиски и термички повреди, актинични и јонизантни зрачења

6.8.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Дијагностичките критериуми за честите кожни проблеми
- Соодветните иследувања особено при сомнеж за постоење на друга болест

6.8.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Идентификува честите кожни пореметувања
- Направи план за водење на пациентот

7 ХРОНИЧНИ БОЛЕСТИ, СКРИНИНГ ПРОГРАМИ, ПРОМОЦИЈА НА ЗДРАВЈЕ

7.1 АСТМА

7.1.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- важечките дијагностички критериуми за астма
- Факторите на провокација патогномонични за астма
- Важечките препорачани упатства за акутна, хронична астма и итни состојби
- Критериумите за упатување на специјалист

7.1.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи аускултација
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Ги разликува најчестите типови на астма
- Направи план за водење на пациентот соодветен на возраста на пациентот
- Користи пик-флоу метер (ПФМ) и интерпретира резултати
- Изведе и интерпретира реверзибилен тест

7.1.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата природата, водењето, лекувањето и следењето на болеста, вклучувајќи и методи на избегнување на фактори на провокација
- Го едуцира пациентот /фамилијата за користење на ПМФ и различни помагала за инхалаторна терапија
- Ги открива ставовите и верувањата на пациентот

7.1.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Проблемите на пациентот и фамилијата во избегнување на провоцирачките фактори и влијанието врз начинот на живеење.
- Потребата да ги охрабрува пациентите активно да учествуваат во одлучувањето и водењето на болеста

7.2 АЛЕРГИСКИ РИНИТ

7.2.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за најчестите типови на алергиски ринит
- Важечките упатства за алергиски ринит
- Критериумите за упатување на специјалист

7.2.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот според возраста

7.2.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата прирорадата, водењето, лекувањето и следењето на болеста, вклучувајќи и методи на избегнување на фактори на провокација
- Го едуцира пациентот /фамилијата за користење на инхалаторна терапија и избегнување на несоодветно лекување

7.2.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Влијанието на болеста врз професионалните и социални активности
- Проблемите на пациентот и фамилијата во избегнување на факторите на провокација и влијанието врз начинот на живеење.
- Потребата да ги охрабрува пациентите активно да учествуваат во одлучувањето и водењето на болеста

7.3 ХРОНИЧНА ОБСТРУКТИВНА БЕЛОДРОБНА БОЛЕСТ (ХОББ)

7.3.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за ХОББ
- Важечкиот препорачан треатмент за ХОББ
- Критериумите за упатување на специјалист

7.3.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи аускултација
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Ги диференцира најчестите типови на ХОББ
- Направи план за водење на пациентот според неговата возраст
- Ги идентификува факторите кои ја влошуваат состојбата

7.3.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата прирорадата, водењето, лекувањето и следењето на болеста, вклучувајќи и методи на избегнување на фактори кои ја влошуваат болеста
- Им ја објасни на пациентот / фамилијата важноста од профилактична терапија на пр. антибиотици, вакцинација

7.3.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Влијанието на болеста врз професионалните и социјалнитеактивности
- Потребата од охрабрување на позитивните ставови, и активното вклучување на пациентот во одлучувањето

7.4 ДИАБЕТЕС МЕЛЛИТУС (ДМ)

7.4.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за ДМ
- Болестите / состојбите кои најчесто се асоцирани со ДМ
- Важечките упатства за најчестите типови на ДМ
- Критериумите за упатување на специјалист
- Можните компликации

7.4.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги диференцира најчестите типови на ДМ
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Ги идентификува ризик факторите поврзани со ДМ
- Ги препознае рано компликациите
- Ги препознае и започне лекување на итните состојби кај дијабетот
- Направи план за водење на пациентот соодветен на возраста, полот на пациентот, вклучувајќи и редовно следење
- Демонстрира употреба на гликометар, анализа на урина и инсулински пенкала
- Организира програм за сурвеилланце

7.4.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата прирорадата, водењето, лекувањето и следењето на болеста, посебно потребата од промена на животните навики
- Комуницира ефективно со другите членови од мултидисциплинарниот тим
- Направи план и програма за едукација на пациентите и фамилијата
- Го едуцира пациентот за самоконтрола
- Ги открива ставовите и верувањата на пациентот

7.4.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Потребата од охрабрување на позитивните ставови, и активното вклучување на пациентот во одлучувањето
- Важноста на познавањата на пациентот и самодовербата за водење на болеста
- Важноста од мултидисциплинарен пристап
- Влијанието на болеста на пациентот и на фамилијата
- Можноста да ја искористи консултацијата за скрининг

7.5 КОРОНАРНА АРТЕРИСКА БОЛЕСТ (КАД)

7.5.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за најчестите типови на КАД
- Важечките упатства за најчестите типови на КАД
- Критериумите за упатување на специјалист вклучувајќи и итни состојби и индикации за немедикаментозни интервенции

7.5.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи аускултација
- Го одреди кардиоваскуларниот ризик
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Ги диференцира најчестите типови на КАД
- Направи план за водење на пациентот според возраста, полот и кардиваскуларниот ризик

7.5.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата природата, водењето, лекувањето и следењето на болеста
- Го едуцира пациентот за менување на животните навики

7.5.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Проблемите на пациентот во менување на животните навики
- Влијанието на болеста врз професионалните и социални активности
- Можната вознемиреност
- Ограничувањата на лекарот во ПЗЗ и потребата од упатување на специјалист

7.6 ХИПЕРТЕНЗИЈА

7.6.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за најчестите типови на хипертензија
- Болестите / состојбите кои најчесто се асоцирани со хипертензија
- Важечките упатства за хипертензија
- Критериумите за упатување на специјалист
- Критериумите за итни состојби на хипертензија /хипертензивна криза

7.6.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи мерење крвен притисок
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги диференцира честите причини за хипертензија
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот според кардиоваскуларниот ризик
- Ги идентификува знаците за оштетување на другите органи

7.6.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го едуцира пациентот за ризик факторите и потребата од постојана терапија
- Го едуцира пациентот за самоконтрола во домашни услови
- Го советува за промена на животните навики
- Комуницира ефективно со другите членови на мултидисциплинарниот тим

7.6.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Проблемите на пациентот во менување на животните навики
- Можноста од несогласување со пациентот за терапијата
- Можноста да ја искористи консултацијата за скрининг

7.7 ХИПЕРЛИПИДЕМИЈА

7.7.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за најчестите типови на хиперлипидемија
- Болестите / состојбите кои најчесто се асоцирани со хиперлипидемија
- Важечките упатства за најчестите типови на хиперлипидемија
- Критериумите за упатување на специјалист

7.7.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги диференцира честите причини за хиперлипидемија
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот
- Одреди кардиоваскуларниот ризик

7.7.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го едуцира пациентот за факторите на ризик и промените на животните навики посебно на исхраната
- Комуницира ефективно со другите членови на мултидисциплинарниот тим

7.7.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Проблемите на пациентот во менување на животните навики
- Генетските фактори
- Можноста да ја искористи консултацијата за скрининг

7.8 СРЦЕВА СЛАБОСТ

7.8.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за срцева слабост
- Болестите / состојбите кои најчесто се асоцирани со срцева слабост
- Важечките препораки за лекување на срцева слабост
- Критериумите за упатување на специјалист

7.8.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги диференцира честите причини и факторите на влошување на срцевата слабост
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот
- Ги препознае итните состојби и започне соодветно иницијално лекување

7.8.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата прирорадата, водењето, лекувањето и следењето на болеста
- Го едуцира пациентот за менување на животните навики

7.8.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Вознемиреноста на пациентот
- Проблемите на пациентот во менување на животните навики
- Можноста од несогласување со пациентот за терапијата
- Можноста прележана ревматска болест да биде причина на срцевата слабост

7.9 АРИТМИЈА

7.9.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за најчестите типови на аритмија
- Болестите / состојбите кои најчесто се асоцирани со аритмија
- Важечкиот препорачан третман за најчестите типови на аритмија
- Критериумите за упатување на специјалист

7.9.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот
- Изведе и толкува ЕКГ
- Препознае итни состојби и започне со иницијално лекување

7.9.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата прирорадата, водењето, лекувањето и следењето на болеста
- Му ги објасни ризиците на пациентот
- Го едуцира пациентот за менување на животните навики
- Комуницира ефективно со другите членови на мултидисциплинарниот тим

7.9.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Ограничувањата на лекарот од ПЗЗ

7.10 ПЕРИФЕРНИ АРТЕРИСКИ НАРУШУВАЊА (ПАН)

7.10.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за периферни артериски нарушувања
- Факторите на ризик
- Важечките тераписки постапки
- Критериумите за упатување на специјалист

7.10.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи палпација на периферен пулс
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Го одреди кардиоваскуларниот ризик
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Идентификува специфичните знаци на артериска инсуфициенција / оклузија
- диференцира најчестите типови на ПАН
- Направи план за водење на пациентот соодветен на возраста на пациентот

7.10.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата природата, водењето, лекувањето и следењето на болеста
- Го едуцира пациентот: за факторите на ризик, промена на животните навики посебно на пушењето
- Му објасни на пациентот потребата од одбегнување на непотребни лекарства
- Комуницира ефективно со другите членови на мултидисциплинарниот тим

7.10.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Проблемите на пациентот во менување на животните навики
- Можноста од несогласување со пациентот за терапијата

7.11 ПЕРИФЕРНИ ВЕНСКИ НАРУШУВАЊА (ПВН)

7.11.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за најчестите типови на ПВН
- Болестите / состојбите кои најчесто се асоцирани со ПВН
- Факторите на ризик
- Важечкиот препорачан третман за лекување за најчестите типови на ПВН
- Критериумите за упатување на специјалист

7.11.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед, вклучувајќи преглед на венскиот систем
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Идентификува специфичните знаци на венска инсуфициенција / оклузија
- Направи план за водење на пациентотспоред возраста

7.11.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го едуцира пациентот: за факторите на ризик, промена на животните навики посебно пациенти на ХРТ
- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата прирорадата, водењето, лекувањето и следењето на болеста
- Му објасни на пациентот потребата од одбегнување на непотребни лекарства
- Комуницира ефективно со другите членови на мултидисциплинарниот тим

7.11.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Можното непридржување на пациентот кон предложениот третман

7.12 РВМАТИЗАМ НА МЕКИТЕ ТКАЕЊА, ФИБРОМИАЛГИЈА И ПОСТВИРУСЕН СИНДРОМ НА ЗАМОР

7.12.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми
- Факторите на ризик вклучувајќи ги и психосоцијаните фактори
- Важечкиот препорачан третман
- Критериумите за упатување на специјалист

7.12.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Парентерално давање
- Диференцира од други чести состојби
- Ги идентификува физикаленте значајни форми
- Направи план за водење на пациентот
- Го следи спроведување на долготрајна терапија

7.12.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го едуцира пациентот за менување на животните навики
- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата прирорадата, водењето, лекувањето и следењето на болеста
- Го едуцира пациентот за несаканите ефекти од НСАИЛ
- Комуницира ефективно со другите членови на мултидисциплинарниот тим
- Го едуцира пациентот за соодветно користење на иследувањата

7.12.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Проблемите на пациентот во менување на животните навики
- Несаканите ефекти на лековите
- Ограничувањата на лекарот од ПЗЗ и потреба од упатување на специјалист
- Влијанието на болеста врз професионалните и социални активности

7.13 ВОСПАЛИТЕЛЕН АРТРИТИС ВКЛУЧУВАЈЌИ ГИ И РЕУМАТОИДЕН АРТРИТИС И ГИХТ

7.13.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за честите форми на воспалителен артрит вклучувајќи го и гихтот
- Асоцираните болести
- Важечкиот препорачан третман
- Критериумите за упатување на специјалист

7.13.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Изведе интраартикуларна аспирација и инекција
- Ги диференцира честите причини за инфламаторен артрит
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот
- Го следи спроведувањето на долготрајна терапија

7.13.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го едуцира пациентот давајќи му совети за животните навики
- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата природата, водењето, лекувањето и следењето на болеста
- Го едуцира пациентот за несаканите ефекти од НСАИЛ
- Комуницира ефективно со другите членови на мултидисциплинарниот тим

7.13.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Проблемите на пациентот во менување на животните навики
- Високата преваленца од несакани ефекти од лековите
- Ограничувањата на лекарот од ПЗЗ и потребата од упатување на специјалист
- Влијанието на болеста врз професионалните и социални активности
- Притисокот од пациентот за несоодветни испитувања

7.14 ОСТЕОАРТРИТИС

7.14.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за остеоартрит
- Факторите на ризик за остеоартрит
- Важечкиот препорачан третман
- Критериумите за упатување на специјалист

7.14.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Изведе интраартикуларна аспирација и инекција
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Направи план за водење на пациентот
- Го следи спроведувањето на долготрајна терапија

7.14.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го едуцира пациентот давајќи му совети за животните навики
- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата природата, водењето, лекувањето и следењето на болеста
- Го едуцира пациентот за несаканите ефекти од НСАИЛ
- Комуницира ефективно со другите членови на мултидисциплинарниот тим
- Го едуцира пациентот за соодветна употреба на испитувањата
- Му објасни на пациентот за лекување без лекови

7.14.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Проблемите на пациентот во менување на животните навики
- Притисокот од пациентот за несоодветни испитувања
- Високата преваленца од несакани ефекти од лековите
- Ограничувањата на лекарот од ПЗЗ
- Влијанието на болеста врз професионалните и социални активности

7.15 ДРУГИ БОЛЕСТИ НА СВРЗНИТЕ ТКАЕЊА (СЛЕ, СС, ДЕРМАТОМИОСИТИС)

7.15.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за болести на сврзните ткаења
- Важечките препорачани третмани
- Критериумите за упатување на специјалист

7.15.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Го следи спроведување на долготрајна терапија (протоколи на заедничка грижа на пациентите)

7.15.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го едуцира пациентот давајќи му совети за животните навики
- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата прирорадата, водењето, лекувањето и следењето на болеста
- Го едуцира пациентот за несаканите ефекти од НСАИЛ
- Комуницира ефективно со другите членови на мултидисциплинарниот тим

7.15.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- проблемите на пациентот во менување на животните навики
- Високата преваленца од несакани ефекти од лековите
- Ограничувањата на лекарот од ПЗЗ
- Влијанието на болеста врз професионалните и социални активности

7.16 . БУБРЕЖНА СЛАБОСТ

7.16.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за бубрежна слабост
- Честите причини за бубрежна слабост вклучувајќи ги и јатрогените фактори
- Важечкиот препорачан третман
- Ефектите на лековите врз бубрежната функција и ефектот на бубрежната функција врз лековите
- Критериумите за упатување
- Ефектите на бубрежната болест брз прогресијата на хипертензија и ДМ

7.16.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ја диференцира бубрежна слабост од други чести проблеми
- Ги идентификува клинички значајните форми
- Прави редовно следење
- Ги препознае рано компликациите
- протоколи на заедничка грижа на пациентите

7.16.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата прирорадата, водењето, лекувањето и следењето на болеста
- Го едуцира пациентот за факторите на влошубање и потребата од редовно следење
- Комуницира ефективно со другите членови на мултидисциплинарниот тим
- Го едуцира пациентот за потребата за редовно следење на другите хронични болести (пр. диабет и хипертензија)

7.16.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Влијанието на болеста врз професионалните и социални активности
- Ограничувањата на лекарот од ПЗЗ
- Бубрежната функција при препишување на лекови

7.17 ЗАБОЛУВАЊА НА ШТИТНАТА ЖЛЕЗДА

7.17.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за најчестите заболувања на штитната жлезда
- Важечките препорачани третмани
- Критериумите за упатување на специјалист.

7.17.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед вклучувајќи преглед на тироидеа
- Ги диференцира тироидните заболувања од други чести состојби
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Ги препознае рано компликациите
- Обезбеди соодветен план за водење
- Обезбеди следење на пациентот

7.17.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го едуцира пациентот за потребата од хронична терапија
- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата прирорадата, водењето, лекувањето и следењето на болеста
- Го едуцира пациентот за несаканите ефекти од лековите

7.17.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Високата преваленца на болестите (ендемска струма)

7.18 ОСТЕОПОРОЗА

7.18.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за остеопороза
- Предиспонирачките причини и факторите на ризик
- Важечките препорачани третмани вклучително и превенцијата
- Критериумите за упатување на специјалист
- Компликациите од остеопороза
- Постоечките методи за лекување

7.18.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Ја препознае остеопорозата во раниот стадиум со примена на соодветно иследување
- Ја диференцира остеопорозата од други чести состојби
- Го препознае рано компликациите
- Формулира план за промоција на здрави коски
- Направи план за водење на пациентот
- Обезбеди следење на пациентот
- Направи проценка на ризикот

7.18.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Го едуцира пациентот за менување на животните навики
- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата прирорадата, водењето, лекувањето и следењето на болеста

7.18.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- проблемите на пациентот во менување на животните навики
- несаканите ефекти од препорачаната терапија
- проблемите со жалбите на пациентот

7.19 ЕПИЛЕПСИЈА

7.19.1 Знаења

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките дијагностички критериуми за епилепсија
- Честите причини и фактори на провокација за епилепсија, според возраста
- Важечките препорачани тераписки постапки за акутна и хронична форма, според возраста
- Најважните несакани ефекти од често користената терапија
- Критериумите за упатување на специјалист
- Важечката легислатива

7.19.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе соодветен физикален преглед
- Диференцира епилепсија од други чести состојби
- Ги препознае итните состојби
- Направи диференцијална дијагноза со назначување на соодветно иследување
- Направи план за водење вклучително и ургентен третман и следење (протоколи на заедничка грижа на пациентите)

7.19.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Му ја објасни на пациентот и на фамилијата прирорадата, водењето, лекувањето и следењето на болеста
- Упорно да го потенцира ефектот на епилепсијата врз работата и возењето
- Му објасни на пациентот / фамилијата од потребата за доживотно спроведување на терапија

7.19.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Ограничувањата на лекарот во ПЗЗ и важноста од мултидисциплинарен приод
- Проблемите на пациентот во менување на животните навики
- Психосоцијалниот аспект
- Проблемите со жалбите на пациентот

8 УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЗДРАВЈЕТО И СКРИНИНГ

8.1.1 Знаење

Докторот ќе може да ги:

- Наведе важечките скрининг програми за ПЗЗ, групите на пациенти кои се опфатени со нив и препорачаните процедури
- Наведе дефинициите од СЗО кои се однесуваат на здравјето и унапредувањето на здравјето
- Наведе критериумите за употреба на тестовите за скрининг
- Објасни термините: сензитивност, специфичност, позитивна предиктивна вредност, негативна предиктивна вредност, трошковна ефикасност (cost-effectiveness)
- Наведе националните приоритети во здравствената заштита на земјата според националната здравствена стратегија
- Наведе важечката легислатива за скрининг во земјата
- Наведе трите стадиуми за унапредување на здравјето
- Наведе методологијата за востановување на јасна соработка и комуникација со пациентите и нивните фамилии

8.1.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи програма за скрининг во својата амбуланта во согласност со важечките национални препораки за скрининг
- Ги идентификува можностите за опортунистички скрининг (користење на консултацијата и за скрининг) и унапредување на здравјето
- Направи програма за здравствено образование земајќи ги предвид социјалните и културолошките особености на пациентот
- Превземе активности со цел да им помогне на луѓето да го прифатат здравиот начин на живот и да создадат здрава животна средина
- Направи ревизија на квалитетот на скринингот и програмаите за унапредување на здравјето во својата амбуланта
- Го делегира ефективно скринингот и здравственото воспитување на членовите на мултидисциплинарниот тим
- Ги евалуира резултатите од унапредувањето на здравјето: здравствените, социјалните и др

8.1.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја објасни природата на тестот за скрининг како и последиците од него
- Врши унапредување на здравјето со соодветно избрани методи на едукација
- Направи мотивациско интервју со пациентот

8.1.4 Ставови

Докторот ќе земе во предвид:

- Автономијата на пациентот и неговиот придонес во унапредувањето на здравјето и скринингот
- Одговорноста што ја има државата во унапредување на здравјето и скринингот
- Можноста за скрининг и унапредување на здравјето при секоја консултација со пациентот, фамилијата и заедницата независно од финансиската надомест

9 РАЦИОНАЛНО ПРЕПИШУВАЊЕ НА ЛЕКОВИ

9.1.1 Знаење

Докторот ќе може да:

- Ги наведе и идентификува независните извори на информации за лековите
- Ги наведе фармаколошките особини на лековите од позитивната листа на лекови (механизам на дејство, безбедност, интереакции, несакани ефекти)
- Ја наведе постоечката законска регулатива во врска со препишување на лекови
- Ја објасни традиционалната медицина Абле то стате традитионал медицине
- го разбира трошковно ефикасното препишување на лекови

9.1.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Го прилагоди препишувањето на лекови за посебни групи на пациенти (деца, бремени жени, пациенти во напредната возраст)
- Направи критичка проценка на медицинската литература, вклучително и таа од фармацевтските куќи
- Примени медицина базирана на докази при препишување на лекови (дефинира соодветно прашање, развие стратегија на пребарување на докази, критичка проценка на доказите И примена на доказот кај индивидуален пациент)
- Равива трошковно ефикасна персонална листа на лекови
- Развие систем на следење на препишувањето на лекови во неговата амбуланта
- Развие систем за препишување на долготрајна терапија со лекови и следење на ефикасноста на системот
- Ја идентификува полифармација
- Пополни листа за несакани реакции од лекови

9.1.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Дава релевантни информации за лекот на пациентите И роднините во врска со дозирањето, несаканите дејствија И компликации
- Ја усогласи потребата на пациентот со рационалното препишување на лекови
- Се справи со несоодветен захтев на пациентите И нивните роднини за препишување на лекови
- Преговара за својата одлука

9.1.4 Ставови

Докторот ќе земе во предвид:

- Притисокот на фармацевтските куќи
- Социјалните и културните аспекти
- Националниот интерес, вклучувајќи ја цената и расположивите финансиски ресурси

10 КОНТИНУИРАН ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ (КПР)

КПР претставува процесс кој на здравствените работници им овозможува континуирано да ги развиваат И да ги подобруваат своите знаења, клинички вештини и ставови со цел д аим излезат во пресрет на потребите на пациентите, здравствените организации и да ги задоволат своите потреби за професионална надградба. Главните компоненти на КПР се едукација, истражувачка работа и примена на медицина азирана на докази, ревизија на квалитетот на работата и клиничкото управување. Докторот во ПЗЗ треба да ја познава постоечката законската рамка за КПР.

10.1 МЕТОДИ НА ЕДУКАЦИЈА

10.1.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Принципите на едукација на возрасните, како што се на пр. методите за идентификување на потребите за учење, методи на постигнување на потребите за учење и самооценување на потребите за учење

10.1.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- ги идентификува сопствените потреби за учење, развие програм за зодоволување на истите и разиве метод за самооценување

10.1.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Покаже докази за рефлективно работење и континуирано учење (личен план за учење)

10.1.4 Ставови

Докторот ќе земе во предвид:

- Потребата да се биде ученик во текот на целиот работен век

10.2 РЕВИЗИЈА НА КВАЛИТЕТОТ НА РАБОТАТА

10.2.1 Знаење

Докторот ќе може да:

- го наведе циклусот за ревизија на квалитетот на работата Наведе пречките за изведување на евективна ревизија на квалитетот на работата

10.2.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Изведе ревизија на квалитетот на работата
- Изведе ревизија на критичен настан
- Разликува ревизија на квалитето на работата од истражувачка работа
- Развие стратегија за имплементација на промени за да се подобри квалитетот на работата

10.2.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Произведе пишан доцумент за ревизијата на квалитетот на работата
- Јасно го објасни процесот, И користа од правење на ревизија на кваслитетот ан работата пред колегите

10.2.4 Ставови

Докторот ќе земе во предвид:

- Важноста на ревизија на квалитетот на работата

10.3 ИСТРАЖУВАЊЕ И МЕДИЦИНА БАЗИРАНА НА ДОКАЗИ (МБД)

10.3.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Принципите на МБД
- Основните истражувачки методи, базични статистички методи, истражувачки дизајн и дизајн на студијата

10.3.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Направи критичка проценка на информација
- Направи разлика помеѓу информациите кои се базирани на МБД и оние кои не се

10.3.3 Ставови

докторот ќе земе предвид:

- Важноста на МБД
- Ограничувањата на МБД

10.4 КЛИНИЧКО УПРАВУВАЊЕ

Докторот ќе може да ја наведе дефиницијата и елементите на клиничкото управување ако тоа се постави како начин за подобрување на квалитетот на здравствената заштита. Докторот ќе може да прави ревизија на квалитетот на својата работа, да применува медицина заснована на докази, рано да препознава неправилности во работењето, да ја подобрува тимската работа и квалитетот на клиничката работа.

11 МАНАЏМЕНТ

11.1 ОСНОВЕН МАНАЏМЕНТ

11.1.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечката легислатива
- Потребните формулари за клиничка и административна работа
- Потребите за добро водење на документација
- Компонентите на циклусот на менаџмент (проценка, планирање, имплементација, евалуација)

11.1.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Организира пристап на пациентот до лекарот на разни начини (со закажување и др)
- Воспостави систем на жалбени процедури
- Воспостави сsстем за ефективно водење на документацијанг
- Развие протоколи за работа во амбулантата
- Направи план за менаџмент

11.1.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Напише соодветен упат до специјалист
- Направи брошура наменета за пациентите

11.1.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Потешкотиите при воведување на новините

11.2 ФИНАНСИСКИ МЕНАЏМЕНТ

11.2.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Изворите на приходи и расходи
- Важечката легислативе која се однесува на финансискиот менаџмент
- Местата каде може да побара совет за финансиски прашања

11.2.2 Практични вештини

Докторот ќе може да:

- Раководи со буџетот и да го толкува графиконот за проток на готови пари
- Продуцира бизнис план

11.2.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Води соодветна документација вклучувајќи ги формуларите за финансиски побарувања

11.2.4 Ставови

Докторот ќе ја земе предвид:

- Важноста на финансискиот менаџмент во ПЗЗ

11.3 ОРГАНИЗАЦИЈА НА ВРЕМЕТО

11.3.1 Знаење

Докторот ќе може да:

- Ги наведе принципите на организација на времето

11.3.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи временски распоред на активности
- Воспостави приоритети
- Направи евалуација на финансиски извештај согласно постоечка законска регулативе (да се забележат големи аномалии)

11.3.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Комуницира на одлучен начин

11.3.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Важноста на организација на времето во ПЗЗ заради временскиот притисок од докторот, пациентот, колегите и заедницата

11.4 ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЛУЃЕТО

11.4.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Принципите на добрата организација на луѓето вклушувајќи ги и принципите на ефективната тимска работа
- Принципите на ефективното лидерство
- Улогите на членовите на тимот кои се неопходни за ефективното функционирање на тимот
- Важечката легислатива која се однесува на вработувањето (регрутација, селекциони процедури)

11.4.2 Практични клинички вештини

Докторот ќе може да:

- Направи договор за вработување според важечката легислатива
- Направи план за носење на одлуки како во итни така и во нормални ситуации
- Го анализира функционирањето на тимот и да направи план за негово подобрување
- Ги делегира ефективно дел од своите обврски
- Организира ефективни состаноци
- Одбира и дисциплинира својот персонал
- Направи план за едукација на вработените со цел да го овозможи нивното стручно напредување
-

11.4.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може:

- Издава јасни директиви на персоналот
- Изведе повремена проценка на персона лот со помош на разговор
- Изведе разговор со персона лот во смосла на дисциплинарна мерка

11.4.4 Ставови

Докторот ќе земе предвид:

- Принципот на еднакви можности
- Отпорот на луѓето да бидат раководени

12 МЕДИЦИНСКА ЕТИКА

Земањето предвид на етичката димензија е неопходно при одлучувањето за пациентите, за нивните фамилии, за колегите и за општеството. Ова претставува основа за добра медицинска пракса и менаџмент.

12.1.1 Знаење

Докторот ќе може да ги наведе:

- Важечките закони и професионални кодекси кои се релевантни за медицинската пракса
- Фундаменталните етички принципи

12.1.2 Практични вештини

Докторот ќе може да ја:

- Примени етичката рамка при донесувањето на сите свои одлуки (да препознае постоење на етичка дилема, да ја анализира истата, да ги земе предвид сите опции, да донесе одлука)

12.1.3 Комуникациски вештини

Докторот ќе може да:

- Ја објасни донесената етичка одлука на пациентот, на фамилијата, на колегите и на заедницата

12.1.4 Ставови

Докторот ќе ги земе предвид:

- Улогата на етичките комитети и ќе покаже спремност да соработува со нив
- Етичкиот контекст при донесување на одлуките
- Сопствените ставови и верувања, како и постоењето на различни ставови и верувања во општеството